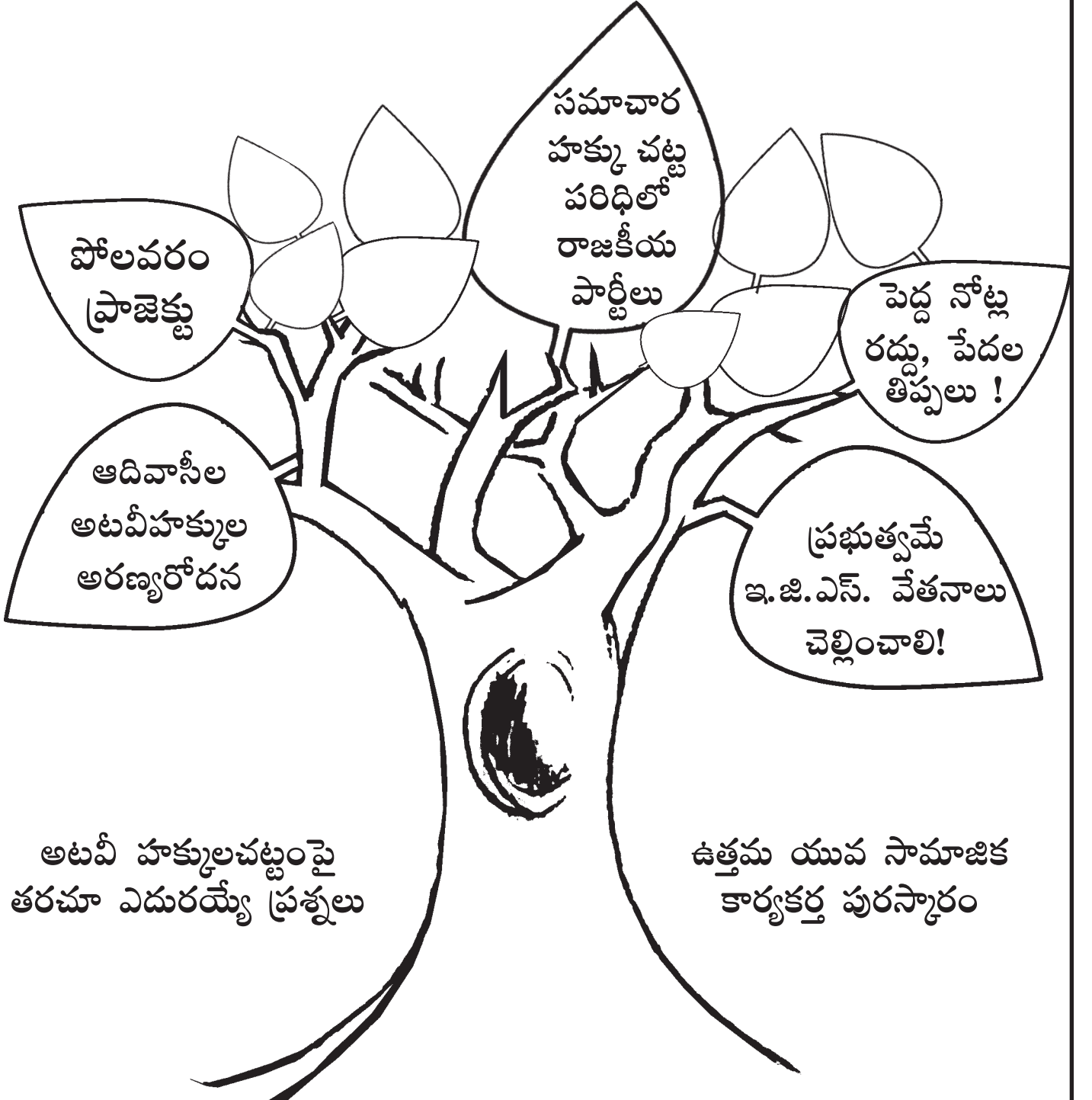

మన్నెంలో...

సంపుటి 20 సంచిక 4

అక్టోబరు - డిశంబరు - 2016

ఎడిటోరియల్ టీం

పి.యస్. అజయ్ కుమార్
ఎల్. మల్లిక్
పి. త్రినాధరావు
టి. కాంతారావు
పి. రఘు

అడ్వైజరీ కమిటీ

కె. గంగారావు
ఇ. మహాలక్ష్మి
బి. సూర్యం
బి. చక్రధర్
ఎ. సూర్యనారాయణ
ఎ. కృష్ణారావు
పి. గున్నమ్మ

చిత్రకారులు

బి. హరి

ప్రచురణకర్త

‘పరిచయ’

ప్లాట్ నెం. 110, ఎండాడ
సెనోరా బీచ్ రిసార్ట్స్ దగ్గర
విశాఖపట్నం - 530 045
ఫోన్ : 0891-2526663
2735332
e-mail : mannemlo@laya.org.in
Web : www.laya.org.in

ముద్రణ

లయల్టైమ్ కంప్యూటర్ సర్వీసెస్
29-42-18,
ఎస్.బి.ఐ. కోలని
జడ్డికోర్టు ఎదురుగా
విశాఖపట్నం - 530 020
ఫోన్ : (0891) 2565270

నూతన సంవత్సర మరియు సంక్రాంతి శుభాకాంక్షలు

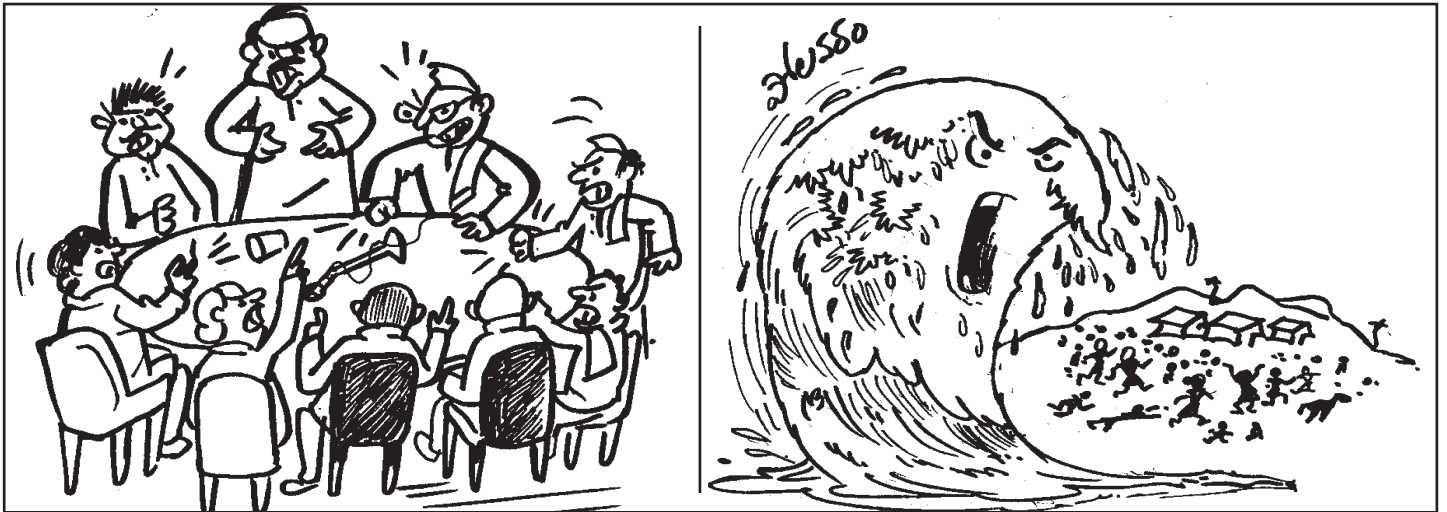
నవంబరు, డిసెంబరు నెలలు ఆదివాసీలకు చాలా ముఖ్యమైనవి. ఎందుకంటే ఇవి పంటలను కాపుకాసుకొని, నూర్చుకొనే నెలలు. డిసెంబరు మధ్య నుండి గిరిజనేతర షావుకార్లు గ్రామాలకు వస్తుంటారు. జనవరి నుండి జూన్ వరకు వ్యవసాయ పనులు వుండవు. నవంబరు 8న కేంద్ర ప్రభుత్వం 500,1000 రూ॥లు నోట్లను రద్దు చేసింది. ఆదివాసీ ప్రాంతాలలో జాతీయ బ్యాంకుల సేవలు అంతంత మాత్రం. దాంతో ఇటు పంటలను కాపాడు కోవలో అటు బ్యాంకులకు పరుగెత్తాలో తెలియని పరిస్థితి. ఆదివాసీల వద్ద నల్లధనం వుండదు కదా! వున్న ఆ కొద్దిపాటి నగదు వారికెంతో విలువైనది. అటు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం లేదా ఇటు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆదివాసీల కోసం ఎలాంటి ప్రత్యేకమైన ఏర్పాట్లు చేయలేదు.

ఇదే కాదు, ప్రభుత్వాలు ఏ నిర్ణయం తీసుకున్నా ఆదివాసీ ప్రాంతాలకు వాటిని యధాతథంగా అమలు చేసేస్తున్నారు. ఆదివాసీ ప్రాంతాలు ప్రత్యేకమైనవని, రాజ్యాంగం 5వ షెడ్యూల్ క్రింద ఇవి ప్రత్యేకమైన పాలన ఏర్పాట్లలో వున్నాయనే విషయాన్ని పాలకులు మర్చిపోతున్నారు. దీంతో ఆదివాసీల కోసం చేసిన ప్రత్యేక ఏర్పాట్లకు విలువ లేకుండా పోతున్నది. కేంద్ర సంక్షేమ పథకాలు, ఆహారహక్కు, విద్యాహక్కు, ఉపాధి హామీ వంటి సంక్షేమ చట్టాలలో, నియమాలను ఎలాంటి మార్పులేకుండా యధాతథంగా ఆదివాసీ ప్రాంతాలకు వర్తింపజేస్తున్నారు. ఇది ప్రమాదకరమైన ధోరణి. ఏ చట్టమైనా ఆదివాసీ ప్రాంతాలకు వర్తింపజేసే ముందు, అది ఎంత వరకు అవసరం, ఎలాంటి మార్పులు, చేర్పులు చేయాలో గవర్నరు, గిరిజన శాసన సభ్యుల సలహామండలి సూచనలతో పరిశీలన చేయాలని రాజ్యాంగం 5వ షెడ్యూల్ చెబుతుంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఇప్పటివరకు “గిరిజన సలహా మండలిని” ఏర్పాటు చేయలేదు. ఈ నేపథ్యంలో రాజ్యాంగం 5వ షెడ్యూల్ పై ఆదివాసీ ప్రాంతాల్లో లోతైన చర్చ జరగవలసి వుంది.

ఇందులో....

పోలవరం ప్రాజెక్టు 1
 ప్రభుత్వమే ఇ.జి.ఎస్. కార్మికులకు వేతనాలు చెల్లించాలి! 5
 సమాచార హక్కు చట్ట పరిధిలో రాజకీయ పార్టీలు 9
 ఆదివాసీల అటవీహక్కుల అరణ్యరోదన 12
 పెద్ద నోట్ల రద్దు - పేదల తిప్పలు ! 16
 ఉత్తమ యువ సామాజిక కార్యకర్త పురస్కారం 20
 అటవీ హక్కులచట్టంపై తరచూ ఎదురయ్యే ప్రశ్నలు 24
 పరిచయ మూడు నెలల కార్యక్రమాలపై నివేదిక 29
 వార్తలు - విశేషాలు 32

‘మన్నెంలో...’ ప్రచురింపబడే వ్యాసాల్లోని అభిప్రాయాలు ఆయా రచయితలవి మాత్రమే. పత్రిక వాటితో ఏకీభవించిందని అనుకోరాదు.

పోలవరం ప్రాజెక్టు

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం “జాతీయ ప్రాజెక్టుగా ప్రకటింపబడిన ‘పోలవరం’ ప్రాజెక్టును ఏవిధంగా అమలుచేస్తుంది?” అనేది అన్ని రాజకీయ పక్షాలకు, అలాగే కొత్త రాజకీయ వేదికపైకి వస్తున్న నటులందరికీ నేడు వేడిగా వాడిగా చర్చించుకోవడానికి దొరికిన ఒక తాజా అంశం. అయితే ఈ చర్చల్లో రాష్ట్ర ఏజెన్సీలోని తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాల్లో ఉన్న లక్షలాది మంది ఆదివాసీల సమస్యలకు మాత్రం చోటు దక్కకపోవడం నిజంగా దురదృష్టకరం.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం అటవీ చట్టం, 2006 క్రింద అటవీ హక్కులన్నీ పరిష్కారమయ్యాయని తప్పుడు నివేదికలు సమర్పిస్తుంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం అటవీ హక్కుల చట్టాన్ని పూర్తిగా ఉల్లంగిస్తూ, 16000 ఎకరాల అటవీ భూమి మరియు ఉమ్మడి అటవీ వనరులపై వన సంరక్షణ సమితుల పేర హక్కు పట్టాలను బదిలీ చేసింది.

ప్రస్తుత చర్చ, సామాజిక వ్యయాలను, ఆదివాసీలకు జరిగే అన్యాయాన్ని పూర్తిగా విస్మరించింది.

ఇది ఒక ఆటవిక న్యాయం

- ఈ జలాశయం క్రింద దాదాపుగా 9,250 ఎకరాల అటవీ భూమి మునిగిపోతుంది.
- అలాగే, ఆదివాసీల మనుగడకు కీలకమైన 10,000 ఎకరాల ఉమ్మడి వనరులు జలమయమౌతాయి.
- చాలా అటవీ, రెవెన్యూ భూములపై ఎంతోమంది ఆదివాసీలకు గల హక్కులు ఇప్పటికీ పరిష్కారం కానేలేదు.
- అందువల్ల వారంతా ఆర్ & ఆర్ చట్టం (R & R Act) క్రింద నష్టపరిహారాన్ని కోల్పోవలసి వస్తుంది.
- అలాగే పునరావాసితులైన ఆదివాసీలంతా ఉమ్మడి వనరుల (CPRs)కు శాశ్వతంగా దూరం అవుతారు.
- మరోప్రక్క ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం అటవీ చట్టం, 2006 క్రింద అటవీ హక్కులన్నీ పరిష్కారమయ్యాయని తప్పుడు నివేదికలు సమర్పిస్తుంది.
- ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం అటవీ హక్కుల చట్టాన్ని పూర్తిగా ఉల్లంగిస్తూ, 16000 ఎకరాల అటవీ భూమి మరియు ఉమ్మడి అటవీ వనరులపై వన సంరక్షణ సమితుల పేర హక్కు పట్టాలను బదిలీ చేసింది.

జోగి జోగి రాసుకుంటే బూడిద రాలిందట

అంతేకాకుండా, రాష్ట్ర విభజన చట్టాలు మరియు పరస్పర ఒప్పందాలలో భాగంగా తెలంగాణ నుండి ఆంధ్రప్రదేశ్ కు 325 ఆదివాసీ గ్రామాలు బదిలీ అయిపోయిన తరువాత, అక్కడి పార్టీలకు వీరి గురించి ఆలోచించ వలసిన అవసరం ఏమాత్రం లేకుండా పోయింది. పార్టీల దృష్టంతా ఎంతసేపూ ఈ ప్రాజెక్టు కోసం ఎంత డబ్బు సమీకరించారు, ఎంతవరకు విజయం సాధించారు లేక వైఫల్యం చెందారు అనే శుష్క అంశాల చుట్టూనే కేంద్రీకృతం అయ్యింది తప్పితే, దీనిలో ఆదివాసీలు భారీ సంఖ్యలో నిర్వాసితులు కావడం, డ్యామ్ భద్రత పట్ల దిగువ ప్రాంతాలలో గల ప్రజల ఆందోళనలు ఇవేమీ వీరెవరికీ ఏమాత్రం పట్టకపోవడం నిజంగా బాధాకరం. సామాజిక వ్యయాలు, బాధిత ప్రజలు, వివిధ కోర్టుల్లో పెండింగులో ఉన్న న్యాయ మరియు చట్టపరమైన చిక్కులు, సవాళ్ళు, అలాగే రెండు పొరుగు రాష్ట్రాల నుండి ఎదురవుతున్న వ్యతిరేకత ఇటువంటి కీలక అంశాలు అనేకం ఉండగా, ఇవేమీ ప్రస్తుత రాజకీయ చర్చలో ఎక్కడా కనిపించడం లేదు.

గిరిజన చట్టాల పట్ల పూర్తి అవిధేయత

పోలవరం ప్రాజెక్టులో భూసేకరణ అధికారులు, ముంపు ప్రాంతాలలో అటవీ భూములపై పట్టాలను కలిగివున్న ఆదివాసీల హక్కులను గుర్తించేందుకుగానీ, వారికి నష్టపరిహారంగా భూమికి భూమి లేక నగదు చెల్లించేందుకుగానీ అంగీకరించడం లేదు. అయితే, ఇక్కడి ఆదివాసీలకు అటవీ మరియు రెవిన్యూ భూములపై గల హక్కులను పునరావాస మరియు పునర్నిర్మాణ అధికారులు తిరస్కరించడాన్ని ఏ ప్రజా ప్రతినిధి ప్రశ్నించకపోవడం ఇంకా ఘోరం.

సమాజంలోని అట్టడుగు నిరుపేదల త్యాగాల ఫలితంగా ఎక్కడో ప్రధాన స్రవంతిలోని ఆదివాసీతర రైతులు, పారిశ్రామికవేత్తలు ప్రయోజనాలను అనుభవిస్తున్నారు. ఈ రాష్ట్ర స్థానికులుగా లేక నిన్నటి తెలంగాణ పౌరులుగా, కనీసం సగటు ఓటర్లుగానైనా ఆదివాసీలను గుర్తించి, ప్రస్తుత చర్చలో వారిని భాగం చేయకపోవడం కడు శోచనీయం.

ఈ పోలవరం ప్రాజెక్టు మొత్తం 9 ఆదివాసీ మండలాలను పూర్తిగా నీట ముంచనుంది. అవి వరుసగా పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలోని పోలవరం, వేలేరుపాడు, కుకునూరు మరియు బూర్గంపాడు, అలాగే తూర్పు గోదావరి జిల్లాలోని దేవీపట్నం, చింతూరు, వి.ఆర్.పురం, కూనవరం మరియు భద్రాచలం. దీని జలాశయం కింద ఎన్నో ప్రత్యేక అటవీ భూములతో (డీప్స్ ఫారెస్ట్స్) సహా, దాదాపుగా 9,252 ఎకరాల సాధారణ అటవీ భూమి, అలాగే ఆదివాసీల మనుగడకు కీలకమైన 10,000 ఎకరాల్లో ఉమ్మడి వనరులు (CPRs) జలమయం కానున్నాయి.

ఉదాహరణకు పోలవరం మండలం తాసీల్దారు నివేదిక ప్రకారం (Roc 270/2004 (R&R) కొండ బంజరు భూమి సుమారు 660 ఎకరాలు ఎలాంటి 'డి' పట్టా లేకుండానే 10 గ్రామ పంచాయతీల (GPs) పరిధిలోని 27 గ్రామాలకు చెందిన ఆదివాసీల స్వాధీనంలో వుందని చెబుతుంది, అంటే వీరెవరికీ నష్టపరిహారం ఇవ్వబోవడం లేదు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం, అటవీ హక్కుల చట్టం, 2006 కింద పరిష్కరించాల్సిన అటవీ హక్కులన్నిటిని ఇప్పటికే పరిష్కరించేసామని ఒక అసత్య ప్రచారం చేస్తుంది.

2010లో ఎలాగోలా అటవీశాఖ అనుమతి (Ref No. 123 / 2005 / FRA) ని సంపాదించగలిగింది. కానీ, వాస్తవంగా చూస్తే, ఎఫ్.ఆర్.ఎ. క్రింద

పార్టీల దృష్టంతా ఎంతసేపూ ఈ ప్రాజెక్టు కోసం ఎంత డబ్బు సమీకరించారు, ఎంతవరకు విజయం సాధించారు లేక వైఫల్యం చెందారు అనే శుష్క అంశాల చుట్టూనే కేంద్రీకృతం అయ్యింది తప్పితే, దీనిలో ఆదివాసీలు భారీ సంఖ్యలో నిర్వాసితులు కావడం, డ్యామ్ భద్రత పట్ల దిగువ ప్రాంతాలలో గల ప్రజల ఆందోళనలు ఇవేమీ వీరెవరూ ఏమాత్రం పట్టకపోవడం నిజంగా బాధాకరం.

పోలవరం మండలం తాసీల్దారు నివేదిక ప్రకారం (Roc 270/2004 (R&R) కొండ బంజరు భూమి సుమారు 660 ఎకరాలు ఎలాంటి 'డి' పట్టా లేకుండానే 10 గ్రామ పంచాయతీల (GPs) పరిధిలోని 27 గ్రామాలకు చెందిన ఆదివాసీల స్వాధీనంలో వుందని చెబుతుంది, అంటే వీరెవరికీ నష్టపరిహారం ఇవ్వబోవడం లేదు.

ఆదివాసీలు వ్యక్తిగత మరియు కమ్యూనిటీ హక్కులను కోరుతూ చేసుకొన్న క్లెమ్స్ అనేకం ఇప్పటికీ న్యాయాధికారులచే కనీసం గుర్తించబడలేదు.

చాలా క్లెమ్స్ విషయంలో ఏ కారణం చేత తిరస్కరించారనేది నేటి వరకూ తెలియపరచనేలేదు. ఫలితంగా న్యాయం చెయ్యమని పైస్థాయి కమిటీలలో ఫిర్యాదు చేసుకోవడానికి కూడా వీలులేని పరిస్థితి. అటవీ హక్కుల చట్టం క్రింద ఆదివాసీ కమ్యూనిటీలకు అనుకూలంగా కమ్యూనిటీ హక్కులను గుర్తించాల్సింది పోయి, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా ప్రభుత్వం యంత్రాంగం వన సంరక్షణ సముతుల (VSSs) పేర పట్టాలు మంజూరు చేసింది.

అయితే చాలా చోట్ల ప్రభుత్వం ముందుగా ఆదివాసీల హక్కుల విషయం తేల్చుకుండానే ఆనకట్ట చుట్టుప్రక్కల ఉన్న గ్రామాలలోని ఆదివాసీలందరిని బలవంతంగా వేరే ప్రాంతాలకు తరలించే ప్రయత్నాలు చేస్తుంది. అటవీ హక్కుల చట్టంలోని సెక్షన్ 4 ప్రకారం అటవీ భూములపై ఆదివాసీల క్లెమ్స్కు సంబంధించి పెండింగులో ఉన్న అంశాలన్నీ పూర్తిగా పరిష్కరింపబడే వరకు వారిని తమ అటవీ భూముల నుండి ఖాళీ చేయించే వీలు లేదు.

2015 చివరి నాటికి పోలవరం మండలంలోని నాలుగు గ్రామాలలో కలిపి మొత్తం 840 వ్యక్తిగత క్లెమ్స్కుగానూ, కేవలం 178 క్లెమ్స్కు మాత్రమే తీర్పులిచ్చారు. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా ఐ.టి.డి.ఎ. సమాచారం ప్రకారం పోలవరం మండలంలో అత్యధిక సంఖ్యలో అంటే 79 శాతం క్లెమ్స్ తిరస్కరణకు గురయ్యాయి. ఈ మండలంలో అడవులకు అనుకొని వున్న ఇతర గ్రామాలలోని ఆదివాసీలు పెట్టుకొన్న వ్యక్తిగత అటవీ హక్కుల క్లెమ్స్ అన్నిటినీ అటవీ అధికారులు తిరస్కరించారు. దీంతో ఆదివాసీలకు చివరకు ప్రాజెక్టు క్రింద నష్టపరిహారం కోరే హక్కు కూడా లేకుండా పోయింది.

చాలా క్లెమ్స్ విషయంలో ఏ కారణం చేత తిరస్కరించారనేది నేటి వరకూ తెలియపరచనేలేదు. ఫలితంగా న్యాయం చెయ్యమని పైస్థాయి కమిటీలలో ఫిర్యాదు చేసుకోవడానికి కూడా వీలులేని పరిస్థితి. అటవీ హక్కుల చట్టం క్రింద ఆదివాసీ కమ్యూనిటీలకు అనుకూలంగా కమ్యూనిటీ హక్కులను గుర్తించాల్సింది పోయి, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా ప్రభుత్వం యంత్రాంగం వన సంరక్షణ సముతుల (VSSs) పేర పట్టాలు మంజూరు చేసింది.

ఉదాహరణకు, పోలవరం మండలంలోని కొండ్రుకోట, తూటిగుంట, చేగొండపల్లి, కరుటూరు గ్రామ పంచాయతీల పరిధిలో 9 వి.ఎస్.ఎస్.ల పేర 8,222 ఎకరాలకు పైబడి అటవీ భూములపై కమ్యూనిటీ ఫారెస్ట్ హక్కులు మంజూరు చేయబడ్డాయి. అదే విధంగా తూర్పు గోదావరి జిల్లా, దేవీపట్నం మండలంలో సుమారుగా 8,617 ఎకరాల అటవీ భూములను అధికారులు వి.ఎస్.ఎస్.ల (VSSs)కు ధారాదత్తం చేసారు.

2013 సం॥లో భారత ప్రభుత్వ గిరిజన వ్యవహారాల మంత్రిత్వ శాఖ (MoTA) తాను జారీ చేసిన ఒక ఉత్తర్వు (సర్క్యులర్ నెం. 23011/2013)లో, సామూహిక అటవీ హక్కు (కమ్యూనిటీ ఫారెస్ట్ రైట్స్)లను వి.ఎస్.ఎస్.ల పేర మంజూరు చేయడం చట్ట విరుద్ధమని, వాటిని వెంటనే రద్దుచేసి, కమ్యూనిటీ పేర మంజూరు చేయమని సంబంధిత అధికారులను ఆదేశించింది. అయితే తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలలోని ఎన్నో గ్రామాలలో వేల ఎకరాల అటవీ భూముల్లో ఆదివాసీల హక్కులు ఇప్పటికీ పరిష్కారం కాకుండానే ఉండిపోయాయి.

వ్యాస రచయిత, సమాచార హక్కు చట్టం (RTI) క్రింద పోలవరం ప్రాజెక్టు పరిధిలో పనిచేస్తున్న రాజమండ్రి, కొవ్వూరు భూసేకరణ అధికారులను పోలవరం ముంపు ప్రాంతంలో ఎఫ్.ఆర్.ఎ. క్రింద గల అటవీ భూముల సేకరణలో హక్కుల మాట ఏమిటని ప్రశ్నించగా, ఇంకా ఇంతవరకూ ఎవరూ ఇక్కడ భూసేకరణ చేపట్టలేదని సమాధానం ఇచ్చారు.

అయితే చాలా చోట్ల ప్రభుత్వం ముందుగా ఆదివాసీల హక్కుల విషయం తేల్చుకుండానే ఆనకట్ట చుట్టుప్రక్కల ఉన్న గ్రామాలలోని ఆదివాసీలందరిని బలవంతంగా వేరే ప్రాంతాలకు తరలించే ప్రయత్నాలు చేస్తుంది. అటవీ హక్కుల చట్టంలోని సెక్షన్ 4 ప్రకారం అటవీ భూములపై ఆదివాసీల క్లెమ్స్కు సంబంధించి పెండింగులో ఉన్న అంశాలన్నీ పూర్తిగా పరిష్కరింపబడే వరకు వారిని తమ అటవీ భూముల నుండి ఖాళీ చేయించే వీలు లేదు.

అది లేక గడవదు సుందానిపువ్వు ? (రూపాయి)

పోలవరం ప్రాజెక్టు క్రింద ఆర్ & ఆర్ ప్రాజెక్టు విషయంలో భారత గిరిజన వ్యవహారాల మంత్రిత్వశాఖ (MoTA), ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వానికి షరతులతో కూడిన అనుమతిని ఇచ్చింది. దీని ప్రకారం, ఆయకట్టు ప్రాంతము షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతము కూడా అయ్యి వుంటే, ఆదివాసీల నుండి తీసుకొన్న భూమికి బదులుగా ఇచ్చే భూమి కూడా అదే ఆయకట్టు ప్రాంతంలో అదీ సాధ్యమైనంత వరకు షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతంలోనే ఉండాలి.

2014లో పాల్వాయి గోవర్ధనరెడ్డి రాజ్యసభలో అడిగిన ఒక సాధారణ ప్రశ్నకు సమాధానంగా భారత జలవనరుల మంత్రి, ఎ.పి. ప్రభుత్వం సొంత ఆర్ & ఆర్ విధానం 2005 (Go MS No. 68) ను అనుసరిస్తుందని, అలాగే నిర్వాసితుల పునరావాసం కోసం ప్రాజెక్టు లబ్ధి ప్రాంతంలోనే భూమిని సేకరిస్తుందని చెప్పారు.

అయితే ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం తన విధానాలను, వాగ్దానాలను తానే ఉల్లంఘిస్తూ, బాధితులకు ఇచ్చేందుకు మరొక షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతంలో భూములను సేకరిస్తుంది, దీనివల్ల ఆయా గ్రామాల్లోని ఉమ్మడి వనరులు (CPRs) మరియు భూములపై మరింత ఒత్తిడి పెరిగి, ఇప్పటికే వాటిపై ఆధారపడి బ్రతుకుతున్న స్థానిక ఆదివాసీలు ఎన్నో ఇబ్బందులకు గురవుతారు. తెలంగాణ నుండి ఆంధ్రప్రదేశ్ కు బదిలీ చేయబడిన మొత్తం 325 రెవిన్యూ గ్రామాలలో కేవలం 193 మాత్రమే పోలవరం ముంపు ప్రాంతంలోనివి, మిగిలినవన్నీ నిర్వాసిత ఆదివాసీలకు పునరావాసం ఏర్పాటు చేయడానికి ఉద్దేశించబడినవే.

ఈ విధంగా వేరే ఆదివాసీ గ్రామాలలో పునరావాసం & పునర్నిర్మాణం చేపట్టడం వల్ల అప్పటికే అక్కడ నివాసం ఉంటున్న స్థానిక ఆదివాసీలకు మరియు క్రొత్తగా వచ్చి చేరే నిర్వాసిత ఆదివాసీలకు మధ్య తమ జీవనోపాధికి కీలకమైన ఉమ్మడి వనరులు (CPRs) మరియు ఇతర వనరుల పంపకం విషయంలో విస్తృతంగా సామాజిక సంఘర్షణలు తలెత్తే అవకాశం ఖచ్చితంగా వుంది. షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాలకు పంచాయితీల విస్తరణ చట్టం (PESA) మరియు భూసేకరణ చట్టాల ప్రకారం భూసేకరణ మరియు పునరావాస ప్రాజెక్టులు రెండింటి విషయంలోనూ ముందుగా ఆయా గ్రామసభలకు మరియు మండల ప్రజా పరిషత్తులకు తెలియపరచి, వారి అనుమతితో వీటిని చేపట్టాల్సి వుండగా, పోలవరం విషయంలో అవి ఏమీ లేకుండానే వీటిని అమలు పరచడం జరుగుతుంది.

అధికారులే కమ్యూనిటీ పేరుతో నకిలీ గ్రామ సభ తీర్మానాలను సృష్టించారన్న ఆరోపణలపై తూర్పుగోదావరి జిల్లా, కొండమొదలు గ్రామ పంచాయితీలో భూసేకరణను నిలిపివేస్తూ, ఆంధ్రప్రదేశ్ హై కోర్టు మధ్యంతర ఉత్తర్వులు (WP No. 33452/2015) ఇచ్చింది. ఎ.పి. ప్రభుత్వ ఆర్ & ఆర్ విధానం 2005, నిర్వాసితుల సమస్యల విషయంలో ఎంతో సున్నితంగా వ్యవహరించాలని, మానవీయ విలువల దృష్ట్యా ఆదివాసీలను తప్పక గౌరవించగలిగే ఒక ముందు చూపును కలిగి వుండాలని భావించింది. కానీ దాన్ని క్షేత్ర స్థాయిలో అమలుపరచే విషయంలోనే పూర్తిగా విఫలమైంది. ఇటువంటి పరిస్థితుల వల్లే మన పొరుగున ఇప్పటికే నిప్పు రాజుకొని అది దండకారణ్యమంతా దావనలంలా వ్యాపిస్తున్న ప్రస్తుత తరుణంలో, బాధ్యతాయుత ప్రజా ప్రతినిధులంతా ఇక్కడ కూడా అటువంటి తీవ్ర విపత్తు తలెత్తకుండా ముందుగానే గుర్తెరిగి, ప్రవర్తించడం ఎంతైనా అవసరం.

డా॥ పల్లె త్రినాథరావు, అడ్వకేట్
సెల్ : 9618296682
(తెలుగు అనువాదం - ఎల్. మల్లిక్)

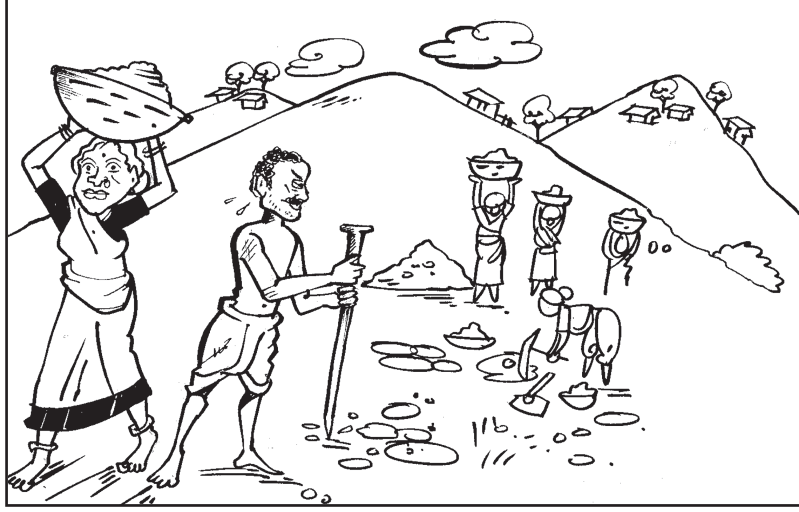

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం తన విధానాలను, వాగ్దానాలను తానే ఉల్లంఘిస్తూ, బాధితులకు ఇచ్చేందుకు మరొక షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతంలో భూములను సేకరిస్తుంది, దీనివల్ల ఆయా గ్రామాల్లోని ఉమ్మడి వనరులు (CPRs) మరియు భూములపై మరింత ఒత్తిడి పెరిగి, ఇప్పటికే వాటిపై ఆధారపడి బ్రతుకుతున్న స్థానిక ఆదివాసీలు ఎన్నో ఇబ్బందులకు గురవుతారు.

అధికారులే కమ్యూనిటీ పేరుతో నకిలీ గ్రామ సభ తీర్మానాలను సృష్టించారన్న ఆరోపణలపై తూర్పుగోదావరి జిల్లా, కొండమొదలు గ్రామ పంచాయితీలో భూసేకరణను నిలిపివేస్తూ, ఆంధ్రప్రదేశ్ హై కోర్టు మధ్యంతర ఉత్తర్వులు (WP No. 33452/2015) ఇచ్చింది. ఎ.పి. ప్రభుత్వ ఆర్ & ఆర్ విధానం 2005, నిర్వాసితుల సమస్యల విషయంలో ఎంతో సున్నితంగా వ్యవహరించాలని, మానవీయ విలువల దృష్ట్యా ఆదివాసీలను తప్పక గౌరవించగలిగే ఒక ముందు చూపును కలిగి వుండాలని భావించింది.

ప్రభుత్వమే ఇ.జి.ఎస్. కార్మికులకు వేతనాలు చెల్లించాలి!

మహాత్మాగాంధీ జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకం (ఇ.జి.ఎస్.)లో పనిచేసిన కార్మికులకు వేతనాలు చెల్లించవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వానిదే. చట్టప్రకారం 15 రోజులలో వేతనాలు చెల్లించాలి. అలా చెల్లించకపోతే ఆలస్యానికి నష్టపరిహారంతో కలిపి వేతనాలు చెల్లించాలని డబ్ల్యు.పి.నెం. 8548/2015 కేసులో హైకోర్టు ఆదేశించింది.

పైన రాసిన పేరాగ్రాఫ్ చదివిన పాఠకునికి ముందుగా వచ్చే ప్రశ్న ఏమిటంటే, ఇదేమిటి, ఉపాధి హామీ పథకం అమలు చేసేది ప్రభుత్వం కదా!? అలాంటప్పుడు వేతనాలు ప్రభుత్వమే చెల్లించాలని కోర్టు ఉత్తర్వులు ఇవ్వడం ఏమిటి? గవర్నమెంటుగాక మరెవరిస్తారు? అనే ప్రశ్నలు రాకతప్పదు. కనుక హైకోర్టు తీర్పు సులువుగా అర్థం కావడానికి ఒక ఊహాత్మక సన్నివేశాన్ని చూద్దాం.

వెంకటరావు అనే ఆ సామి (యజమాని) సోమయ్య అనే కూలి (కార్మికుడు)తో వారం రోజులు పనిచేయించుకున్నాడు. ఆ వారం రోజుల వేతనాన్ని రామారావు అనే మధ్యవర్తి (3వ పార్టీ)కి ఇచ్చానని, కనుక అతని వద్దకు వెళ్ళి తీసుకోమని సోమయ్యకి వెంకటరావు చెప్పాడు, రోజులు గడుస్తున్నాయి, రామారావు నుండి సోమయ్యకు వేతనం అందలేదు. విసుగు చెందిన సోమయ్య వెంకటరావుని నిలదీసాడు. వేతనం నగదు రామారావుకి ఇచ్చేసాను గనుక ఇక తనకు సంబంధం లేదని, రామారావుపై విచారణ జరిపి, చర్యలు తీసుకొని అతను గనుక డబ్బు తిరిగి ఇస్తే అప్పుడు చెల్లిస్తానన్నది వెంకటరావు జవాబు. ఇలాంటి సంభాషణ విన్న ఎవరైనా (వారికి మెడకాయ మీద తలకాయ అనేది వుంటే) వెంకటరావు వాదనలోని అసంబద్ధత తెలుస్తుంది. కాని మహాత్మాగాంధీ జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకం వేతనాల చెల్లింపులో మన ప్రభుత్వం వెంకటరావులాగే వాదిస్తూ వస్తుంది.

కేసు ఏమిటి?

విశాఖపట్నం జిల్లా, చింతపల్లి అనే గిరిజన మండలంలో అన్నవరం, బెన్నవరం అనే రెండు పంచాయతీలు వున్నాయి. ఈ పంచాయతీలకు చెందిన కొన్ని ఆవాస గ్రామాలు గిరిజనులు 2012-2013 ఆర్థిక సంవత్సరంలో ఎస్సీ, ఎస్టీ భూమి అభివృద్ధి పనుల క్రింద

ఇదేమిటి, ఉపాధి హామీ పథకం అమలు చేసేది ప్రభుత్వం కదా!?

అలాంటప్పుడు వేతనాలు ప్రభుత్వమే చెల్లించాలని కోర్టు ఉత్తర్వులు ఇవ్వడం ఏమిటి? గవర్నమెంటుగాక మరెవరిస్తారు? అనే ప్రశ్నలు రాకతప్పదు. కనుక హైకోర్టు తీర్పు సులువుగా అర్థం కావడానికి ఒక ఊహాత్మక సన్నివేశాన్ని చూద్దాం.

నది నాల్గమడ ఉండగా చీర విప్పి చేత పట్టుకొన్నట్లు

చేసిన పనిదినాలకు, కాపీ తోటల పనులకు వేతనాలు అందలేదు. ఈవిధంగా ఆదివాసీ కార్మికులకు రావలసిన వేతనం 4,16,048/-లు. ఆ మండలంలో జరిగిన 'సోషల్ ఆడిట్'లో కూడా ఆ అంశాలు వెలుగులోకి వచ్చాయి. ఆదివాసీ కార్మికులు అనేకసార్లు స్థానిక అధికారులను కలసి తమకు వేతనాలు చెల్లించాలని కోరుతూ వచ్చారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయ వృత్తిదారుల యూనియన్ (APVVU) సహకారంతో జిల్లా అధికారులకు, రాష్ట్రస్థాయి ఎంప్లాయిమెంట్ గ్యారంటీ స్కీం (ఈ.జి.ఎస్.) అధికారులకు ఫిర్యాదులు అందజేశారు. తేది 13-8-2014న చింతపల్లి మండలం, ఎమ్.డి.ఓ. కార్యాలయం ముందు ధర్నా నిర్వహించారు. కమీషనరు, గ్రామీణాభివృద్ధిశాఖ వారికి 1000 పోస్టుకార్డులు వ్రాసారు.

ఆదివాసీ కార్మికులకు అందవలసిన వేతనాలను స్థానిక గ్రామ ఐక్యసంఘం నాయకులు స్థానిక రాజకీయ దళారీలు, ఈ.జి.సి. సిబ్బందితో కలసి భోంచేసారు. అవినీతికి పాల్పడిన వారిపై విచారణ జరుపుతున్నామని, చర్యలు తీసుకుంటున్నామని అధికారులు చెప్పతూ వచ్చారు. కాని వేతనాలు మాత్రం కార్మికులకు అందలేదు.

గత్యంతరం లేని స్థితిలో ఎ.పి.వి.వి.యు (APVVU) సహకారంతో ఆదివాసీలు రాష్ట్ర హైకోర్టును ఆశ్రయించారు. 2015లో కేసు దాఖలు చేయగా కోర్టు 17-9-2016న తీర్పు ఇస్తూ, మూడు నెలలులోగా వేతనాలు, అపరాధ రుసుము (పెనాల్టీ)తో కలిపి చెల్లించమని ప్రభుత్వాన్ని ఆదేశించింది.

చట్టం ఏం చెబుతున్నది?

ఉపాధి హామి పథకం పార్లమెంటు చేసిన చట్టం ద్వారా అమలులోకి వచ్చినది. చట్టం గ్రామీణ కార్మికులకు రెండు హక్కులు ఇచ్చింది. 100 రోజుల పరిమితికి లోబడి పని కోరే హక్కు, పనిచేసిన తరువాత 15 రోజుల (2 వారాలు)లో వేతనం పొందే హక్కు. చట్టంలోని సెక్షన్ 3 (3) ప్రకారం వారం రోజుల పనిని ఒక యూనిట్ గా భావించి 15రోజులలో ఆ వారం వేతనాలు చెల్లిస్తారు.

కేంద్ర ప్రభుత్వం చేసిన చట్టాన్ని అమలుపర్చడం కోసం ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం జి.ఓ.ఎమ్.ఎస్. నెం. 550 ద్వారా తేది 16-12-2007న నియమాలను ప్రకటించింది. దీని ప్రకారం 15 రోజులలో వేతనం అందకపోతే 'వేతన చెల్లింపు చట్టం' (పేమెంట్ ఆఫ్ వేజెస్ యాక్ట్) 1936 ప్రకారం ఆలస్యానికి నష్టపరిహారం చెల్లిస్తామని చెప్పింది.

చింతపల్లి ఆదివాసీలు 2012-13 సం॥రంలో చేసిన పనులకు తమకు వేతనాలు అందలేదని అంటున్నారు కదా!? పైన ప్రస్తావించిన చట్టం, నియమాల ప్రకారం వారికి వేతనాలు, నష్టపరిహారంతో కలిపి ఎందుకు అందలేదు? కోర్టు వరకు ఎందుకు వెళ్ళవలసి వచ్చింది ?

వేతనాల చెల్లింపు బాధ్యత ఎవరిది?

ఉపాధి హామి చట్టం 5-9-2005 తేదిన అమలులోకి రాగా, పథకం తేది 2-2-2006 నుండి ప్రారంభమయ్యింది. చట్టాన్ని మనం జాగ్రత్తగా పరిశీలిస్తే ప్రభుత్వం మీద (ప్రాథమికంగా) మూడు బాధ్యతలు వున్నట్లు కనిపిస్తుంది. 1. అడిగిన వారికి 15రోజులలోగా పని కల్పించడం, 2) చేసిన పనికి 15రోజులలో వేతనాలు చెల్లించడం, 3.

పని ప్రదేశాలలో సౌకర్యాలు కల్పించడం. ఈ మూడు ప్రధాన బాధ్యతలలో రెండవ బాధ్యతను, ప్రభుత్వం 3వ పార్టీకి (ఔట్ సోర్స్) ఇచ్చి వారి ద్వారా

ఆదివాసీ కార్మికులకు అందవలసిన వేతనాలను స్థానిక గ్రామ ఐక్యసంఘం నాయకులు స్థానిక రాజకీయ దళారీలు, ఈ.జి.సి. సిబ్బందితో కలసి భోంచేసారు. అవినీతికి పాల్పడిన వారిపై విచారణ జరుపుతున్నామని, చర్యలు తీసుకుంటున్నామని అధికారులు చెప్పతూ వచ్చారు. కాని వేతనాలు మాత్రం కార్మికులకు అందలేదు.

చింతపల్లి ఆదివాసీలు 2012-13 సం॥రంలో చేసిన పనులకు తమకు వేతనాలు అందలేదని అంటున్నారు కదా!? పైన ప్రస్తావించిన చట్టం, నియమాల ప్రకారం వారికి వేతనాలు, నష్టపరిహారంతో కలిపి ఎందుకు అందలేదు? కోర్టు వరకు ఎందుకు వెళ్ళవలసి వచ్చింది ?

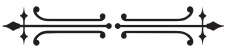

విశాఖ జిల్లా ఆదివాసీ ప్రాంతం (11 ఏజెన్సీ మండలాలు) కాఫీ తోటల పెంపకంలో

జరిగిన అవినీతిపై పెద్దఎత్తున ఆందోళన జరిగింది. ప్రత్యేక సోషల్ ఆడిట్ నిర్వహించారు. ఇందులో సామాగ్రి (మెటీరియల్) ఖర్చు, అవినీతితో పాటు ఆదివాసీలకు చెల్లించకుండా ఎగవేసిన వేతనాలు కోటి యాభై లక్షలు.

ఈ పథకానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం నిధులు సమకూరుస్తుంది అయితే వారు 100 రూ॥ల ఖర్చులో 90 రూ॥లు సమకూరిస్తే మిగిలిన 10 రూ॥లు ఆయా రాష్ట్రాలు భరించాలి. ఈ 10శాతం నుండి నిరుద్యోగ భృతి, నష్టపరిహారం ఖర్చులు భరించుకోవాలి. అంటే ఈ పద్దు క్రింద ఎంత ఖర్చు జరిగితే అంత రాష్ట్ర బడ్జెట్ నుండి పెట్టాలి. అందుకు ఏ రాష్ట్ర ప్రభుత్వమూ సిద్ధంగా లేదు. అందుకే నిరుద్యోగ భృతి, నష్టపరిహారం కార్మికులకు ఇవ్వరు.

చేయించే ప్రయత్నం చేస్తూ అందుకు వారికి కమీషన్ చెల్లిస్తూ వచ్చింది. ఇక్కడే అసలు సమస్య. ఈ మూడవ పార్టీ కార్మికులకు వేతనాలు చెల్లించకపోతే బాధ్యత ఎవరిది? 2006 నుండి ఇప్పటి వరకు, ఉమ్మడి రాష్ట్రం నుండి ప్రత్యేక రాష్ట్రం (లు) వరకు వందల కేసుల్లో కోట్లాది రూపాయల కార్మికుల వేతనాలు స్వాహా జరిగిన సందర్భాలు వున్నాయి.

సోషల్ ఆడిట్లో నిర్ధారణ జరిగినా (ఆడిట్ వరకు రాని కేసుల ప్రక్కకు నెట్టినా) కూడా వేతనాలు అందనివారు వేలల్లో వుంటారు. ఉదాహరణకు విశాఖ జిల్లా ఆదివాసీ ప్రాంతం (11 ఏజెన్సీ మండలాలు) కాఫీ తోటల పెంపకంలో జరిగిన అవినీతిపై పెద్దఎత్తున ఆందోళన జరిగింది. ప్రత్యేక సోషల్ ఆడిట్ నిర్వహించారు. ఇందులో సామాగ్రి (మెటీరియల్) ఖర్చు, అవినీతితో పాటు ఆదివాసీలకు చెల్లించకుండా ఎగవేసిన వేతనాలు కోటి యాభై లక్షలు.

వేతనాలు అందని పేద గ్రామీణ కార్మికులు తమ స్థాయిలో కొంత ప్రయత్నం చేస్తారు. విచారణ జరుపుతున్నాం, కేసులు పెడుతున్నాం, రికవరీ చేస్తున్నాం అని అధికారులు వారికి చెబుతుంటారు. రోజువారి జీవన పోరాటంలో కార్మికుడు ముందుకు సాగిపోతాడు. నెమ్మదిగా ఆశ వదులుకుంటాడు.

వేతనాల నగదు చెల్లించకుండా వున్న కేసులు ఎన్ని? అందులో వున్న నగదు ఎంత? అనే సమాచారం కూడా ఇ.జి.ఎస్. డైరెక్టరేటు వద్ద లేదు. ఆడిట్ నివేదికను పబ్లిక్ హియరింగులో వుంచడంతో సోషల్ ఆడిట్ విభాగం పని ముగుస్తుంది. వేతనాలు చెల్లించే బాధ్యతను ప్రభుత్వం ఔట్సోర్సింగ్ కు ఎందుకు ఇస్తుంది? 3వ పార్టీ వేతనాలు చెల్లించకపోతే అందుకు బాధ్యత ఎవరిది? గ్రామీణ కార్మికులతో ప్రభుత్వం (యజమానిగా) పని చేయించుకొని వేతనాల చెల్లింపు తనకు సంబంధం లేదని అంటే ఎలా? ఇవి జవాబులేని ప్రశ్నలు.

నిరుద్యోగ భృతి - నష్టపరిహారం

పైన మనం వేసుకున్న ప్రశ్నలు నిజంగా జవాబులు చెప్పలేనివా! పెద్దపెద్ద భుజకీర్తులు తగిలించుకున్న రాష్ట్రస్థాయి అధికారులకు, మంత్రులకు తెలీదా!? తెలుసు.

ఉపాధి హామీ పథకంలో ప్రభుత్వానికి మూడు బాధ్యతలు వున్నాయని చెప్పుకున్నాం కదా, అందులో మొదటి, రెండవ బాధ్యతలైన 15రోజులలో పని కల్పించడం, 15రోజులలో వేతనాలు చెల్లించడంలో ప్రభుత్వం విఫలమైతే కార్మికునికి నిరుద్యోగ భృతి, నష్టపరిహారం చెల్లించాలి. ఈ పథకానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం నిధులు సమకూరుస్తుంది, అయితే వారు 100 రూ॥ల ఖర్చులో 90 రూ॥లు సమకూరిస్తే మిగిలిన 10 రూ॥లు ఆయా రాష్ట్రాలు భరించాలి. ఈ 10శాతం నుండి నిరుద్యోగ భృతి, నష్టపరిహారం ఖర్చులు భరించుకోవాలి. అంటే ఈ పద్దు క్రింద ఎంత ఖర్చు జరిగితే అంత రాష్ట్ర బడ్జెట్ నుండి పెట్టాలి. అందుకు ఏ రాష్ట్ర ప్రభుత్వమూ సిద్ధంగా లేదు. అందుకే నిరుద్యోగ భృతి, నష్టపరిహారం కార్మికులకు ఇవ్వరు.

ఉపాధి హామీ పథకంలో కార్మికుల వేతనాల ఖర్చును కేంద్రం ఇచ్చే నిధుల నుండి రాష్ట్రాలు చెల్లిస్తాయి. 3వ పార్టీలు (వేతనాల చెల్లింపుకు నియమించబడిన ఔట్ సోర్సింగ్ ఏజెన్సీలు) వేతనాలు తినేస్తే, ఆ ఖర్చును రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తన నిధుల నుండి ఇవ్వాలి. అవినీతికి పాల్పడినవారిపై చర్యలు తీసుకునే రోజులు ఎప్పుడో పోయాయి. ఎవరు నొక్కవలసిన 'మీటలు' వారు నొక్కుతుంటారు. ఇదీ

ఎన్ని గొడ్డళ్లతో నరికినా తెగనిది ? (నీడ)

అసలు సమస్య.

తన స్వంత సిబ్బంది ద్వారా పనులు కల్పిస్తున్న ప్రభుత్వం, అదేపనిని వేతనాల చెల్లింపు విషయంలో ఎందుకు చేయదు? ఈ ప్రశ్నను ఈ వ్యాస రచయిత అనేకసార్లు ఉన్నతాధికారుల ముందు వుంచాడు. కనీసం ఆదివాసీ ప్రాంతాలలోనైనా ఈ బాధ్యత తీసుకోమని ఒకటికి పదిసార్లు మొరపెట్టడం జరిగింది.

కోర్టు తీర్పు ఫలితం ఏమిటి?

WP No. 8548/2015 కేసులో ఆదివాసీ కార్మికులు లేవదీసిన ప్రశ్న చాలా, చాలా న్యాయమైనది, ప్రాథమికమైనది. తమతో పని చేయుంచుకున్న ప్రభుత్వమే తమకు వేతనం చెల్లించే బాధ్యతను తీసుకోవాలి. ప్రభుత్వం 3వ పార్టీలతో చేసుకున్న ఏర్పాట్లతో వారికి సంబంధం లేదు. ఇది దీని సారాంశం.

ఈ కేసులో ఇ.జి.ఎస్. రాష్ట్రస్థాయి అధికారులు చేసిన వాదనను మనం గమనిస్తే పేదలకు వారెంతటి వ్యతిరేకులో తెలుస్తుంది. అసలు వీరు మనుష్యులేనా? అనే అనుమానం కూడా వస్తుంది. ఆదివాసీ కార్మికులు 2015లో కేసు దాఖలు చేసారు. 2012-2013లో వేతనాలు అందకపోతే 2సం॥రాల తరువాత కోర్టుకు వచ్చినందుకు వారిని తప్పుపట్టారు. (ఆ మధ్యకాలంలో వారు ఇచ్చిన వినతులు సంగతి చెప్పలేదు). ఆదివాసీ కార్మికులు తమకు అన్యాయం జరిగితే కార్మిక కోర్టు (లేబరు కోర్టు)కు వెళ్ళాలని, హైకోర్టుకు రాకూడదని అన్నారు. వేతనాలు తినేసిన వారిపై తేది 11-10-2014న అన్నవరం (చింతపల్లి మండలం) పోలీస్ స్టేషన్ లో ఫిర్యాదు చేసాం గనుక కేసు తీసేయాలని వాదించారు.

కోర్టు విశాఖ జిల్లా సూపరింటెండెంట్ ఆఫ్ పోలీసు (ఎస్.పి.)ని కేసులో పార్టీగా చేర్చింది. కోర్టు పదే, పదే అడగటంతో తేది 29-7-2016న అరెస్ట్ చేసినట్లు కోర్టుకు చెప్పారు. 11-10-2014 తేదిన ఇ.జి.ఎస్. అధికారులు పోలీసులకు ఫిర్యాదు చేస్తే 29-7-2016 తేదిన అవినీతిపరుల అరెస్ట్ జరిగింది.

ఎలాగైతేనేం, అంతిమంగా న్యాయం గెలిచింది. తేది 17-9-2016న కోర్టు తీర్పునిస్తూ ఆదివాసీ కార్మికుల వాదనలతో ఏకీభవించింది. 3వ పార్టీ పాల్పడిన అవినీతికి కార్మికులకు సంబంధం లేదని వారికి అందవలసిన వేతనాలను ప్రభుత్వం నష్టపరిహారంతో కలిపి 3 నెలల్లోగా చెల్లించాలని ఆదేశించింది.

ఒక ముందడుగు

జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకంలో ఈ తీర్పు ఒక ముందడుగు. గ్రామీణ కార్మికులకు వేతనాలు చెల్లించవలసిన బాధ్యత నుండి ఆయా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు తప్పించుకోజాలవు. ఈ తీర్పును ఉపయోగించుకొని, వేతనాలు అందని అన్ని కేసులలో బాధిత కార్మికులతో మనం ధరఖాస్తులు చేయించి, రశీదులు తీసుకోవాలి. గ్రామీణ పేదలు, వ్యవసాయ కార్మికులు, ఆదివాసీలతో పనిచేస్తున్న సంఘాలు ఈ తీర్పును విస్తృతంగా ప్రచారం చేయాలి. కార్మికులకు చైతన్యం కల్పించాలి.

పి.యస్. అజయ్ కుమార్, (APVUU)

సెల్ : 99898 30711

E-mail : psajay123@gmail.com

WP No. 8548/2015

కేసులో ఆదివాసీ కార్మికులు

లేవదీసిన ప్రశ్న చాలా,

చాలా న్యాయమైనది,

ప్రాథమికమైనది. తమతో పని

చేయుంచుకున్న ప్రభుత్వమే

తమకు వేతనం చెల్లించే

బాధ్యతను తీసుకోవాలి.

ప్రభుత్వం 3వ పార్టీలతో

చేసుకున్న ఏర్పాట్లతో వారికి

సంబంధం లేదు. ఇది

దీని సారాంశం.

జాతీయ గ్రామీణ

ఉపాధి హామీ పథకంలో

ఈ తీర్పు ఒక ముందడుగు.

గ్రామీణ కార్మికులకు వేతనాలు

చెల్లించవలసిన బాధ్యత నుండి

ఆయా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు

తప్పించుకోజాలవు. ఈ

తీర్పును ఉపయోగించుకొని,

వేతనాలు అందని అన్ని

కేసులలో బాధిత కార్మికులతో

మనం ధరఖాస్తులు చేయించి,

రశీదులు తీసుకోవాలి.

గ్రామీణ పేదలు, వ్యవసాయ

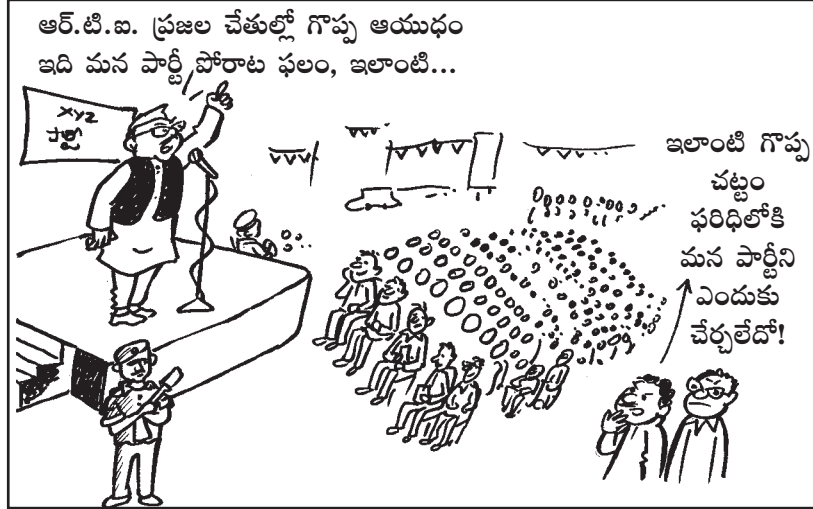
కార్మికులు, ఆదివాసీలతో

పనిచేస్తున్న సంఘాలు

ఈ తీర్పును విస్తృతంగా

ప్రచారం చేయాలి.

సమాచార హక్కు చట్ట పరిధిలో రాజకీయ పార్టీలు

కేంద్ర సమాచార కమిషన్ మార్చి 14, 2011 తేదిన శ్రీ అనిల్ బైర్వాల్, అలాగే సెప్టెంబర్ 6, 2011 తేదిన శ్రీ సుభాష్ సి. అగర్వాల్ చేసిన ఫిర్యాదులకు సమాధానంగా జూన్ 3, 2013 తేదిన 6 జాతీయ పార్టీలు వరుసగా భారతీయ జాతీయ కాంగ్రెస్, బి.జె.పి., సి.పి.ఐ., సి.పి.ఎం., బి.ఎస్.పి. మరియు ఎస్.సి.పి.లు సమాచార హక్కు చట్టం, 2005 సెక్షన్ 2(హెచ్) కింద పబ్లిక్ అథారిటీస్ క్రిందకి వస్తాయని, కాబట్టి వారంతా ఆర్.టి.ఐ. చట్ట నియమ నిబంధనలకు తప్పనిసరిగా లోబడి ఉండాల్సిన అవసరం వుందని పేర్కొంది.

కేంద్ర సమాచార కమిషన్ (CIC) మార్చి 14, 2011 తేదిన శ్రీ అనిల్ బైర్వాల్, అలాగే సెప్టెంబర్ 6, 2011 తేదిన శ్రీ సుభాష్ సి. అగర్వాల్ చేసిన ఫిర్యాదులకు సమాధానంగా జూన్ 3, 2013 తేదిన 6 జాతీయ పార్టీలు వరుసగా భారతీయ జాతీయ కాంగ్రెస్, బి.జె.పి., సి.పి.ఐ., సి.పి.ఎం., బి.ఎస్.పి. మరియు ఎస్.సి.పి.లు సమాచార హక్కు చట్టం, 2005 సెక్షన్ 2(హెచ్) కింద పబ్లిక్ అథారిటీస్ (ప్రజా అధికారులు / సంస్థలు) క్రిందకి వస్తాయని, కాబట్టి వారంతా ఆర్.టి.ఐ. చట్ట నియమ నిబంధనలకు తప్పనిసరిగా లోబడి ఉండాల్సిన అవసరం వుందని పేర్కొంది.

ఫిర్యాదుదారులు సమర్పించిన క్రింది అంశాలకు సంబంధించి సి.ఐ.సి. (CIC) ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది.

- రాజకీయ పక్షాలు రాజ్యాంగం పదవ షెడ్యూల్ క్రింద రాజ్యాంగబద్ధమైన హోదాను, అధికారాలను కలిగి వున్నాయి.
- ప్రజా ప్రాతినిధ్య చట్టం, 1951 సెక్షన్ 29ఎ క్రింద రాజకీయ పక్షాలకు చట్టబద్ధమైన హోదా ఇవ్వబడింది.
- రాజకీయ పక్షాలు తమ అభ్యర్థులకు టికెట్లు ఇస్తాయి, ప్రజలు పార్టీ గుర్తులపైన ఓట్లు వేస్తారు. కాబట్టి ప్రజాస్వామిక పరిపాలనా వ్యవస్థలో రాజకీయ పక్షాలు చాలా ముఖ్యమైన సాధనాలు.
- రాజకీయ పక్షాలు, ఆదాయ పన్ను చట్టం, 80 జి.జి.బి. క్రింద ఆదాయ పన్ను నుండి మినహాయింపు పొందుతున్నాయి.
- ఆర్.టి.ఐ. చట్టం సెక్షన్ 2(హెచ్) కింద నిర్వహించబడిన “పబ్లిక్ అథారిటీ” అనే పదం రాజ్యాంగ 12వ నిబంధన కింద నిర్వచించబడిన ‘స్టేట్’ కన్నా ఎంతో విస్తృతమైనది.
- రాజకీయ పార్టీలు ఉచితంగా ఓట్లు, తమ పార్టీ కార్యాలయాలకు రాయితీపై భూములు మొ॥ పొందుతున్నారు. అందువల్ల సంబంధిత నిర్వచనం క్రింద ఇవి పబ్లిక్ అథారిటీలే.

నవ్వుతూ కోసిన ముక్కు ఏడ్చినా రాదు

అయితే రాజకీయ పక్షాలు సి.ఐ.సి. ఉత్తర్వులను అంగీకరించేందుకు విముఖత చూపుతూ అసలు ప్రజా సమాచార అధికారుల (పబ్లిక్ ఇన్ఫర్మేషన్ ఆఫీసర్స్)నే నియమించలేదు. ఇందుకు వీరు క్రింది వాదనలను వినిపిస్తున్నారు.

- ఆర్.టి.ఐ. చట్టానికి అనుగుణంగా నడుచుకోవడానికి మాకు సరిపడా నిధులు లేవు.
- ప్రత్యక్ష మరియు పరోక్ష ప్రయోజనలేవి ప్రవృత్తిరీత్యా అంత గణనీయమైనవి కావు.
- చాలా వరకూ ప్రయోజనాలు భారత రాజకీయ పక్షాలకు మాత్రమే ప్రత్యేకించినవి కావు. అన్ని ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థల్లో ఇవి ఆచరణలో వుండేవే.

ఈ 6 జాతీయ పార్టీలు, సి.ఐ.సి. 2013లో ఇచ్చిన ఉత్తర్వును రద్దు చేయడానికి చివరికి ఆర్.టి.ఐ. చట్టాన్నే సవరించాలని ప్రయత్నించాయి. అయితే ప్రజలు దీన్ని చాలా గట్టిగా వ్యతిరేకించారు. ఈ బిల్లును స్టాండింగ్ కమిటీకి పంపడం కూడా జరిగింది. అయితే ఈలోపు 15వ లోక్ సభ రద్దు కావడంతో ఇది ఆమోదించబడలేదు.

ఈ సి.ఐ.సి. ఉత్తర్వును రాజకీయ పక్షాలు ఖాతరు చేయకపోవడాన్ని ఫిర్యాదుదారులు సి.ఐ.సి. దృష్టికి తీసుకొనిరాగా, ఈ అంశమై రాజకీయ పక్షాలతో సి.ఐ.సి. నవంబరు 2014 & జనవరి 2015లలో రెండుసార్లు విచారణలు చేపట్టింది. అయితే రాజకీయ పక్షాలు తమ ప్రతినిధులు ఎవరినీ ఈ విచారణలకు పంపకూడదని నిర్ణయించుకొన్నాయి. ఈ విచారణల అనంతరం సి.ఐ.సి. మార్చి 2015లో ఇంతకు ముందు చెప్పిన విషయాన్నే పునరుద్ఘాటిస్తూ, క్రొత్తగా మరో ఉత్తర్వును జారీచేయడమే కాకుండా, తాను ఉత్తర్వును జారీ చేయడం తప్పా, అంతకు మించి ఏమి చేయలేనని, తన ఉత్తర్వును తానే సొంతంగా అమలు పర్చుకొనే స్థితిలో తాను లేనని కాస్త ఘాటుగానే స్పందించింది. దీని తరువాత ఫిర్యాదుదారులు సుప్రీంకోర్టును ఆశ్రయించారు. కేసు కోర్టులో నడుస్తుంది.

కేంద్ర ప్రభుత్వం తరపున సిబ్బంది మరియు శిక్షణాశాఖ (Department of Personnel and Training - DoPT) సుప్రీంకోర్టులో అఫిడవిట్ (లిఖిత వివరణ)ను సమర్పిస్తూ, ఆర్.టి.ఐ. చట్టం చేస్తున్నప్పుడు, రాజకీయ పక్షాలు ఈ చట్టపరిధిలోకి తీసుకురాబడతాయనే తలంపు ఎంతమాత్రం లేదని పేర్కొంది.

రాజకీయ పక్షాల ఈవిధమైన ప్రవర్తనకు వెనుక అసలు కథ

ప్రజా ప్రాతినిధ్య చట్టం (R.P. Act) 1951, సెక్షన్ 29(సి) రాజకీయ పక్షాలకు ఇచ్చే విరాళాలు రూ. 20,000 మించినట్లయితే (వ్యక్తుల ద్వారా కానీ లేక కంపెనీల ద్వారా కానీ), వాటి గురించి నిర్దేశిత తేది లోపల ఎలక్షన్ కమీషన్ కు తప్పనిసరిగా తెలియజేయాలి. ఎలక్షన్ కమీషన్ వద్ద ఉన్న సమాచారం ఆధారంగా అసోసియేషన్ ఫర్ డెమోక్రాటిక్ రిఫార్మ్స్(ADR) రూపొందించిన నివేదిక ప్రకారం రాజకీయ పక్షాలకు అందే విరాళాలలో సుమారు 75%కి మించి విరాళాలు రూ. 20,000 లోపు కేటగిరిలోనే ఉన్నట్లు తెలుస్తుంది. మరో విధంగా చెప్పాలంటే, పార్టీలకు వస్తున్న మొత్తం నిధులలో 2/3వ వంతు విరాళాలు వారికి ఎక్కడి నుండి వస్తున్నాయో కూడా ఆధారాలు లేవు. కొన్ని పార్టీల విషయంలో అయితే 100% నిధులు ఇదే కేటగిరిలోకి వస్తాయి.

అయితే ఈ విరాళాలన్నీ నగదు రూపంలోనే ఉంటాయనేది వేరే చెప్పనవసరం లేదు. అంటే వాస్తవంగా భారీ మొత్తంలో నల్లధనం సామాన్య ప్రజల నుండి వచ్చినట్లుగా చిన్న చిన్న వ్యక్తిగత ఖాతాల రూపంలో చెలామణిలోకి వచ్చేస్తుంది. కేవలం కొద్దిమంది వ్యక్తులు లేక కార్పొరేట్ సంస్థలు చెక్కుల ద్వారా తమ

ఈ 6 జాతీయ పార్టీలు, సి.ఐ.సి. 2013లో ఇచ్చిన ఉత్తర్వును రద్దు చేయడానికి చివరికి ఆర్.టి.ఐ. చట్టాన్నే సవరించాలని ప్రయత్నించాయి. అయితే ప్రజలు దీన్ని చాలా గట్టిగా వ్యతిరేకించారు. ఈ బిల్లును స్టాండింగ్ కమిటీకి పంపడం కూడా జరిగింది. అయితే ఈలోపు 15వ లోక్ సభ రద్దు కావడంతో ఇది ఆమోదించబడలేదు.

రాజకీయ పక్షాలకు అందే విరాళాలలో సుమారు 75%కి మించి విరాళాలు రూ. 20,000 లోపు కేటగిరిలోనే ఉన్నట్లు తెలుస్తుంది. మరో విధంగా చెప్పాలంటే, పార్టీలకు వస్తున్న మొత్తం నిధులలో 2/3వ వంతు విరాళాలు వారికి ఎక్కడి నుండి వస్తున్నాయో కూడా ఆధారాలు లేవు. కొన్ని పార్టీల విషయంలో అయితే 100% నిధులు ఇదే కేటగిరిలోకి వస్తాయి.

చాలా పార్టీలు కూపన్న అమ్మడం, చిన్న చిన్న మొత్తాల్లో సేకరించే విరాళాలే ప్రధాన ఆదాయ మార్గమని చెబుతాయి, ఎందుకంటే ఇందుకు వీరెవరూ ఎలక్షన్ కమీషన్ కు ఎలాంటి ఆధారాలు సమర్పించరు కాబట్టి, వాటిని తనిఖీ చేయడం ఎవరికి సాధ్యం కాదు. ఒకవేళ వీరు కనుక ఆర్.టి.ఐ. క్రిందికి వచ్చినట్లయితే, ఈ సమాచారాన్నంతా రేపు పౌరులు రాజకీయ పక్షాలను అడుగుతారు.

నల్లధనం సమూలంగా రూపుమాపడానికి మరియు వ్యక్తిగత సంపద మరియు కార్పొరేట్ సంస్థల సంక్షేమానికి కనివినీ ఎరుగని రీతిలో చట్టపరంగా ఎన్నో సంస్కరణలు చేపడతామని బీరాలు పలికిన యు.పి.ఎ. మరియు ఎన్.డి.ఎ. ప్రభుత్వాలు రెండూ కూడా తమ దగ్గరికి వచ్చేటప్పటికి చివరకు అక్రమ ఆర్జనలపైనే ఆధారపడడం నిజంగా సిగ్గుచేటు, ఇంకా చెప్పాలంటే ఆయా రాజకీయ పక్షాలే నల్లధనానికి స్థావరాలుగా ఉన్నాయి.

విరాళాలను అందించి, వాటిని తమ ఆదాయపన్ను మినహాయింపు ఖాతాలో (IT-returns) చూపించుకొంటారు. రాజకీయ పార్టీలకు అక్రమంగా వచ్చే విరాళాలు రెండు విధాలుగా వస్తాయి. మొదటిది భారీ మరియు ఒక మోస్తరు వ్యాపార సంస్థల నుండి నగదు రూపంలో వచ్చేవి. వీటిని వారు తమ తమ బ్యాలన్స్ షీట్ లలో కనిపించకుండా జాగ్రత్తపడతారు. రెండవది బాగా ధనవంతులైన వ్యక్తులు పైన చెప్పిన విధంగానే నగదు రూపంలో ఇచ్చేవి. ఇవన్నీ 'క్విడ్ ప్రొ కో' (నీకిది నాకది) క్రింద జరిగే మారకాలేనని ఖచ్చితంగా చెప్పవచ్చు.

రాజకీయ పక్షాల నిధుల సమీకరణలో ఖచ్చితమైన పారదర్శకతను డిమాండు చేయడానికి ముఖ్య కారణాలలో ఇది ఒకటి, కావున నిధులు ఎక్కడి నుండి వస్తున్నాయి? అనేది ప్రజలకు తెలియాలి. చాలా పార్టీలు కూపన్న అమ్మడం, చిన్న చిన్న మొత్తాల్లో సేకరించే విరాళాలే ప్రధాన మార్గమని చెబుతాయి, ఎందుకంటే ఇందుకు వీరెవరూ ఎలక్షన్ కమీషన్ కు ఎలాంటి ఆధారాలు సమర్పించరు కాబట్టి, వాటిని తనిఖీ చేయడం ఎవరికి సాధ్యం కాదు. ఒకవేళ వీరు కనుక ఆర్.టి.ఐ. క్రిందికి వచ్చినట్లయితే, ఈ సమాచారాన్నంతా రేపు పౌరులు రాజకీయ పక్షాలను అడుగుతారు. టూకీగా చెప్పాలంటే, రాజకీయ పార్టీలను ఆర్.టి.ఐ. చట్ట పరిధిలోకి తెచ్చినట్లయితే, వాటిలో ఆర్థికాంశాల పారదర్శకత ఇక తప్పనిసరి అవుతుంది. వాటి అంతర్గత వ్యవహారాలన్నీ బహిర్గతం కావలసి ఉంటుంది.

రాజకీయ పార్టీలలో సంస్కరణలు

లా కమీషన్ ఆఫ్ ఇండియా 'ఎన్నికల చట్టాలలో సంస్కరణల' పై (1999లో) తన 170వ నివేదికలో రాజకీయ పక్షాల పనితీరులో పారదర్శకత కూడా అవసరమని సిఫార్సు చేసింది. ఏ రాజకీయ పార్టీ అయితే తన అంతర్గత వ్యవహారాలలో ప్రజాస్వామిక విలువలను గౌరవించదో, ఆ రాజకీయ పార్టీ దేశ పరిపాలనలో కూడా ఆ విలువలను గౌరవించలేదు, అంతర్గతంగా నియంతలాగా వుండి, బయట ప్రజాస్వామికంగా పనిచేయడం ఎవరికి సాధ్యంకాదు అని పేర్కొంది. లా కమీషన్ ఆఫ్ ఇండియా 'ఎన్నికల సంస్కరణల' పై ఇచ్చిన 25వ నివేదికలో కూడా పార్టీ విరాళాలు, వాటి నమోదు, వెల్లడి మొదలైన అంశాలపై కొన్ని నిర్దిష్టమైన సిఫార్సులు చేసింది.

నల్లధనం సమూలంగా రూపుమాపడానికి మరియు వ్యక్తిగత సంపద మరియు కార్పొరేట్ సంస్థల సంక్షేమానికి కనివినీ ఎరుగని రీతిలో చట్టపరంగా ఎన్నో సంస్కరణలు చేపడతామని బీరాలు పలికిన యు.పి.ఎ. మరియు ఎన్.డి.ఎ. ప్రభుత్వాలు రెండూ కూడా తమ దగ్గరికి వచ్చేటప్పటికి చివరకు అక్రమ ఆర్జనలపైనే ఆధారపడడం నిజంగా సిగ్గుచేటు, ఇంకా చెప్పాలంటే ఆయా రాజకీయ పక్షాలే నల్లధనానికి స్థావరాలుగా ఉన్నాయి. ఈ జాతీయ రాజకీయ నాయకులు తమ మురికి కూపాల నుండి బయట పడడానికి ఎంత మాత్రం ఇష్టపడకుండా, అవినీతిని, నల్లధనాన్ని అరికడతాననడం ఎంతవరకూ సబబు ?

సుప్రీంకోర్టు అయినా ఒక సరైన నిర్ణయం తీసుకొని దేశం తల దించుకోవలసి వచ్చే ఈ విషయ పరిస్థితి నుండి మనల్ని తప్పించగలుగుతుందని ఆశిద్దాం.

చక్రధర్, సమాలోచన
(అనువాదం : ఎల్. మల్లిక్)

ఐదుగురు పోయిరి - ఇద్దర్ని తీసుకొచ్చింది ముగ్గురు ఊరికే వచ్చిరి? (ఐదు వ్రేళ్ళు, చీమిడి)

ఆదివాసీల అటవీహక్కుల అరణ్యరక్షణ

గిరిజనుల జీవనానికి అడవులకి మధ్యగల సంబంధం విడదీయలేనిది. తరతరాలుగా అడవులపై గిరిజనులు వారసత్వపు హక్కు సహజంగానే అనుభవిస్తూ వస్తున్నారు. అడవులను ఆదాయవనరులుగా ప్రభుత్వాలు గుర్తించడం ప్రారంభించినప్పటి నుంచి అటవీ వినియోగం నుండి గిరిజనులను దూరం చేయడం మొదలైంది. వారి సాంప్రదాయక హక్కులు హరింపజేస్తూ ఎన్నో చట్టాలు రూపొందించడం జరిగింది. అటవీ సంరక్షణ, క్రమబద్ధీకరణ పేరుతో వారి హక్కులు కాలరాసి రాయితీలు కల్పిస్తూ నియమాలు రూపొందించారు. దేశవ్యాప్తంగా అటవీ భూవనరులపై హక్కుకోసం ఆదివాసీలు పోరాటం సలిపారు. దాంతో భారతదేశంలోని అటవీ ప్రాంతంలో అనాదిగా నివసిస్తున్న ఆదివాసీ, ఇతర అటవీ నివాసుల విషయంలో జరిగిన చారిత్రక అన్యాయానికి పరిహారంగా 2006 సం॥లో కేంద్ర ప్రభుత్వం అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్టాన్ని తీసుకువచ్చింది. ఈ చట్టం ఆదివాసీలకు అటవీ భూములపై వ్యక్తిగత, కమ్యూనిటీ హక్కులతో పాటు అటవీ వనరులపై కూడా హక్కును కల్పిస్తుంది. చట్టం తీసుకువచ్చినప్పటికీ ఇది అమలుకు నోచుకోవడం లేదు. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో సైతం ఆదివాసీల అటవీ హక్కులను గుర్తించకుండా వారి జీవనోపాధిని చిద్రం చేయడం కొనసాగుతోంది. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో మొత్తం గిరిజనుల జనాభా 32.87 లక్షలు, అంటే రాష్ట్ర మొత్తం జనాభాలో 9.34 శాతం. తెలంగాణ రాష్ట్ర భౌగోళిక ప్రాంతంలో 24 శాతం అడవులు విస్తరించి ఉన్నాయి. అటవీ విస్తీర్ణంలో రాష్ట్ర అటవీ విస్తీర్ణం దేశంలో 12వ స్థానంలో ఉంది. నూతన జిల్లాల ఏర్పాటుకు పూర్వలెక్కల ప్రకారం అటవీ విస్తీర్ణం ఆదిలాబాద్ జిల్లాలో అత్యధికంగాను, రంగారెడ్డి జిల్లాలో అత్యల్పంగానూ ఉన్నట్లు నమోదు కాబడింది. జిల్లాల భౌగోళిక విస్తీర్ణంతో పోలిస్తే మాత్రం అత్యధికంగా అంటే 45.49 శాతం అడవులు ఖమ్మం జిల్లాలోనే ఉన్నాయి. తెలంగాణలో అటవీ ప్రాంతాలను ఆనుకొని దాదాపుగా 1968 గ్రామ పంచాయితీలు ఉన్నాయి. అటవీభూమి, వనరులపై కొన్ని లక్షల హెక్టార్లలో ఆదివాసీల హక్కు ఇంకా గుర్తించాల్సి ఉంది.

రిజర్వు అడవులు

తెలంగాణలో రిజర్వు అడవులుగా ప్రకటించేందుకు వీలుగా జారీచేసిన ప్రాథమిక నోటిఫికేషన్ పరిధిలో 526 అటవీ బ్లాక్లలో సుమారు 6.65 లక్షల హెక్టార్ల అటవీ భూములు ఉన్నాయి. ఈ అటవీ భూములపై అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్టం క్రింద ఆదివాసీల, ఇతర నివాసుల

దేశవ్యాప్తంగా అటవీ భూవనరులపై హక్కుకోసం ఆదివాసీలు పోరాటం సలిపారు. దాంతో భారతదేశంలోని అటవీ ప్రాంతంలో అనాదిగా నివసిస్తున్న ఆదివాసీ, ఇతర అటవీ నివాసుల విషయంలో జరిగిన చారిత్రక అన్యాయానికి పరిహారంగా 2006 సం॥లో కేంద్ర ప్రభుత్వం అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్టాన్ని తీసుకువచ్చింది. ఈ చట్టం ఆదివాసీలకు అటవీ భూములపై వ్యక్తిగత, కమ్యూనిటీ హక్కులతో పాటు అటవీ వనరులపై కూడా హక్కును కల్పిస్తుంది. చట్టం తీసుకువచ్చినప్పటికీ ఇది అమలుకు నోచుకోవడం లేదు.

అడవుల నిర్వచనానికి నిఘంటువులో ఇచ్చిన అర్థం తీసుకోవాలని సుప్రీంకోర్టు గోదావర్మన్ కేసులో 1996లో స్పష్టం చేసింది. అందువల్ల ప్రభుత్వ అటవీ లెక్కలలో అడవులుగా నమోదు కానప్పటికీ సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు అనుగుణంగా ప్రభుత్వ భూములలో అడవులు ఉన్నా కూడా అక్కడి ప్రజల అటవీ భూమి హక్కు గుర్తించాల్సి ఉంటుంది.

అటవీ భూమి హక్కులు నిర్ధారణ కావలసి ఉంది. అటవీశాఖ నివేదికల ప్రకారం 3804 వన సంరక్షణ సమితుల (వి.ఎస్.ఎస్.) ఆధీనంలో సుమారు 12.29 లక్షల హెక్టార్ల అటవీ భూమి ఉంది. విఎస్ఎస్ పరిధిలోగల అటవీ భూములలో ఆదివాసీల పోడు హక్కు కమ్యూనిటీ అటవీ వనరుల హక్కులు కూడా గుర్తించలేదు. ఈ మొత్తం అటవీ భూముల విస్తీర్ణం రాష్ట్ర అటవీ విస్తీర్ణంలో సుమారు 23శాతం అని అటవీ శాఖ నివేదిక (2014) తెలుపుతుంది. ఇదిలా వుండగా తెలంగాణ గ్రామాల సరిహద్దులలోనే 2011 సర్వే లెక్కల ప్రకారం సుమారు 14.99 లక్షల హెక్టార్ల భూమి ఉన్నట్లు తేలింది. అడవుల నిర్వచనానికి నిఘంటువులో ఇచ్చిన అర్థం తీసుకోవాలని సుప్రీంకోర్టు గోదావర్మన్ కేసులో 1996లో స్పష్టం చేసింది. అందువల్ల ప్రభుత్వ అటవీ లెక్కలలో అడవులుగా నమోదు కానప్పటికీ సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు అనుగుణంగా ప్రభుత్వ భూములలో అడవులు ఉన్నా కూడా అక్కడి ప్రజల అటవీ భూమి హక్కు గుర్తించాల్సి ఉంటుంది. అయితే ఈ గుర్తింపునకు భిన్నంగా తెలంగాణ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి కె. చంద్రశేఖరరావు ఆదేశాల పట్ల అధికార్లు ఎక్కడలేని రాజభక్తిని ప్రదర్శిస్తూ, అటవీ భూముల నుంచి వరుసపెట్టి ప్రజలను అన్యాయంగా వెళ్ళగొడుతున్నారు. అటవీ హక్కుల గుర్తింపుచట్టం కింద పెట్టుకొనే ఆర్డీలను అనుమతించరాదని ప్రభుత్వం తీసుకొన్న నిర్ణయం, ఆదివాసీల హక్కులకు శరాఘాతంగా మారింది. ఆదివాసీల అటవీ హక్కులను కాలరాయడానికి అధికారులకు మరింత ఊతమిచ్చింది.

అటవీ హక్కుల గుర్తింపు

తెలంగాణలో అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్టం అమలు ఫలితాలు ఎలా ఉన్నాయో పరిశీలిద్దాం. రాష్ట్ర గిరిజన సంక్షేమ శాఖ వివరాల ప్రకారం జూలై 2016 నాటికి మొత్తం 7.61 లక్షల ఎకరాలకు సంబంధించిన 2.12 లక్షల వ్యక్తిగత దరఖాస్తులు పోడు భూముల పట్టాల కోసం దాఖలు కాగా అందులో 45 శాతం మాత్రమే అనుమతించబడ్డాయి. అలాగే కమ్యూనిటీ అటవీ హక్కులతో ముడిపడి ఉన్న సుమారు 5.42లక్షల ఎకరాలకు సంబంధించిన అటవీహక్కుల పట్టాల కోసం 3769 దరఖాస్తులు దాఖలు కాగా వాటిలో 761 దరఖాస్తులకు సంబంధించిన 5.15 లక్షల ఎకరాల (95శాతం)పై కమ్యూనిటీ అటవీ హక్కుల పట్టాలు మంజూరు కాబడ్డాయి. అయితే ఇక్కడ ఒక విషయం గమనించాలి. వాస్తవానికి అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్టం క్రింద గ్రామసభలు పేరిట కమ్యూనిటీ వనరులపై హక్కులు మంజూరు కాబడాలి. కాని, అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్ట నిబంధనలకు భిన్నంగా వన సంరక్షణా సమితిల పేరిట కమ్యూనిటీ పట్టాలు మంజూరు చేశారు. గ్రామ ఉమ్మడి అటవీ వనరులకు సంబంధించిన హక్కుల (కమ్యూనిటీ ఫారెస్టెట్స్)ను ఈ విధంగా విఎస్ఎస్లకు మంజూరు చేయడం చట్టవిరుద్ధమని, తక్షణమే వాటిని రద్దు చేయమని కేంద్ర గిరిజన వ్యవహారాల మంత్రిత్వశాఖ, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రధాన ముఖ్య అటవీ సంరక్షణాధికారి (ప్రిన్సిపల్ చీఫ్ కన్సర్వేటర్ ఆఫ్ ఫారెస్ట్)ని 2013లో ఆదేశించింది. అయితే వి.ఎస్.ఎస్.లకు కల్పించబడిన ఈ హక్కులను రద్దుచేసి, చట్ట ప్రకారం వాటిని గిరిజన సముదాయాలకు అప్పగించేందుకు తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఈనాటి వరకు ఏ విధమైన చర్యలు తీసుకోకపోవడం గర్హనీయం.

కలపేతర అటవీ ఉత్పత్తులపై హక్కు

షెడ్యూల్డ్ ప్రాంత పంచాయితీ విస్తరణ చట్టం 1996 క్రింద చిన్నతరహా అటవీ ఉత్పత్తులపై యాజమాన్యపు హక్కు గ్రామసభలకు కల్పించబడింది.

వాస్తవానికి అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్టం క్రింద గ్రామసభలు పేరిట కమ్యూనిటీ వనరులపై హక్కులు మంజూరు కాబడాలి. కాని, అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్ట నిబంధనలకు భిన్నంగా వన సంరక్షణా సమితిల పేరిట కమ్యూనిటీ పట్టాలు మంజూరు చేశారు.

నాకే కుక్కకి లింగమేమి ? పానపట్టమేమి?

అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్టం 2006 కూడా కలపేతర అటవీ ఉత్పత్తులపై ఆదివాసీల హక్కును గుర్తించింది. అయినప్పటికీ చట్ట నియమాలు తుంగలోకి తొక్కి గిరిజన సహకార సంస్థ (జి.సి.సి.) గుత్తాధిపత్యం సాగిస్తూ ఆదివాసీలు సేకరించుకున్న చిన్నతరహా అటవీ ఉత్పత్తుల బహిరంగ మార్కెటింగ్ను ఆటంకపరుస్తున్నది. సేకరించుకున్న అటవీ ఉత్పత్తులకు జిసిసి గిట్టుబాటు ధర కూడా చెల్లించడం లేదు. బీడి ఆకుపై సైతం ఆదివాసీలకు సంపూర్ణ హక్కు ఇవ్వబడింది. కానీ రెవెన్యూ సంపాదించిపెట్టే బీడి ఆకు అమ్మకాలను నియంత్రించే అటవీ నియమాలనే ప్రభుత్వం కొనసాగిస్తున్నది.

హరిత ఘోరం

టి.ఆర్.ఎస్. ఎన్నికల ప్రణాళికలలో, భూమిలేని పేద ఆదివాసీ కుటుంబానికి 3 ఎకరాల వంతున భూమి కేటాయిస్తామని వాగ్దానం చేసింది. అది ఈనాటి వరకు అమలు కాలేదు. మరోప్రక్క హరితఘోరం పేరుతో ఆదివాసుల పోడు భూమి హక్కును అటవీ అధికారులు కాలరాస్తున్నారు. పోడు సాగు నుంచి ఆదివాసులను తొలగించవద్దని హైకోర్టు ఉత్తర్వులు ఉన్నప్పటికీ ఖమ్మం జిల్లాలోని ఏన్నూర్, జూలూరుపాడు, దుమ్ముగూడెం మండలాల్లో 1200 ఎకరాల అటవీ భూమి నుంచి ఆదివాసులను తొలగించాలని అటవీశాఖ విఫలయత్నం చేసింది. పినపాక, చంద్రగొండ మండలాల్లో 1300 ఎకరాల భూమిని ఆక్రమించుకొని ఉన్న ఆదివాసీలను తక్షణం ఖాళీ చేసి వెళ్ళిపోమని అధికారులు బెదిరిస్తున్నారు. నిజానికి, అటవీ భూమి హక్కుల విచారణ పూర్తయ్యేంత వరకూ ఏ అర్జీదారుణ్ణి అటవీ భూమి నుండి తొలగించరాదని అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్టం చెబుతుంది. ఆదివాసీలు అడవులలో పశువుల్ని మేపుకోనివ్వకుండా, కలపేతర అటవీ ఫలసాయ సేకరణ నిరోధిస్తూ అటవీ శాఖ రిజర్వు అడవుల చుట్టూ పెద్ద గోతులు తవ్వింది. ఇటువంటి చర్యలు అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్టానికి విరుద్ధం.

అటవీ శాఖాధికారి వైఖరిని విస్పష్టంగా అర్థం చేసుకోవడానికి మరొక ఉదాహరణ. 456 అటవీ హక్కుల దరఖాస్తులపై అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్టం క్రింద విచారణ జరిపి ఖమ్మం జిల్లా కలెక్టర్ అధ్యక్షతన గల కమిటీ హక్కుపత్రాల మంజూరుకు నిర్ణయం తీసుకుంది. అయితే 191 హక్కు పత్రాలపై సంతకం చేయడానికి పాల్పించ డివిజన్ అటవీ శాఖాధికారులు నిరాకరిస్తే ఈ విషయం గిరిజన సంక్షేమ కమీషనరుకు తెలుపుకోవాల్సిన దుస్థితి భద్రాచలం ఐటిడిఎ ప్రాజెక్టు అధికారికి ఏర్పడింది. అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్టం కింద కొత్తగా ధరఖాస్తులు తీసుకోవడానికి వీలులేదని ఉన్నత అటవీశాఖ అధికారుల నుంచి తమకు ఉత్తర్వులు (ఫైల్ నెం. 27554/టిజి/అక్టోబర్ 2015) ఉన్నాయని డివిజన్ అటవీ శాఖాధికారులు తెగేసి చెప్పడాన్ని బట్టి అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్టం 2006, తెలంగాణలో ఏ మేరకు అమలవుతుందో మనం అర్థం చేసుకోవచ్చు.

ఆదివాసీల కంటే పులులే మిన్న!

అటవీ సంరక్షణ, పునరుద్ధరణల పేరుతో తెలంగాణ ప్రభుత్వం పలురకాల గిరిజన వ్యతిరేక చర్యలను చేపడుతున్నది. గిరిజనులలో భయాందోళనలను, తీవ్రమైన అశాంతిని నిరంతరం సృష్టిస్తున్నది. ఆదివాసీల జీవనం కంటే పులుల సంచారానికి ప్రభుత్వ వన్యప్రాణి సంరక్షణ శాఖ పెద్దపీట వేస్తున్నది. ఆఫ్రూబాద్ పులుల రిజర్వ్ పేరుతో ఆదిమవాసీ జాతి చెంచులను మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో కవాల్ పులుల సంరక్షణ పేరుతో కోలామ్, గోండ్, నాయక్ పోడ్ వంటి ఆదివాసీలను అటవీ ప్రాంతాల

నిజానికి, అటవీ భూమి హక్కుల విచారణ పూర్తయ్యేంత వరకూ ఏ అర్జీదారుణ్ణి అటవీ భూమి నుండి తొలగించరాదని అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్టం చెబుతుంది. ఆదివాసీలు అడవులలో పశువుల్ని మేపుకోనివ్వకుండా, కలపేతర అటవీ ఫలసాయ సేకరణ నిరోధిస్తూ అటవీ శాఖ రిజర్వు అడవుల చుట్టూ పెద్ద గోతులు తవ్వింది. ఇటువంటి చర్యలు అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్టానికి విరుద్ధం.

అటవీ సంరక్షణ, పునరుద్ధరణల పేరుతో తెలంగాణ ప్రభుత్వం పలురకాల గిరిజన వ్యతిరేక చర్యలను చేపడుతున్నది. గిరిజనులలో భయాందోళనలను, తీవ్రమైన అశాంతిని నిరంతరం సృష్టిస్తున్నది. ఆదివాసీల జీవనం కంటే పులుల సంచారానికి ప్రభుత్వ వన్యప్రాణి సంరక్షణ శాఖ పెద్దపీట వేస్తున్నది.

నుంచి తొలగించే ప్రయత్నాలు ఆదిలాబాద్ జిల్లాలో జరుగుతున్నాయి. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత సాధించిన ప్రగతి, అభివృద్ధి ఏమిటంటే, ఆదివాసీల ప్రమేయం, వారి గ్రామసభల అనుమతి లేకుండానే ఆవాసాల నుంచి వారిని బలవంతంగా తొలగించే ప్రయత్నాలు కొనసాగడమేమో! అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్టం కింద ఆదివాసీల అటవీ భూమి హక్కుల నిర్వహణ కావలసి ఉన్నది.

కేంద్రం అటవీ పునరుద్ధరణ పరిహారనిధి చట్టం 2016 ఇటీవల తీసుకువచ్చింది. ఈ నిధుల ఖర్చు విషయంలో పూర్తిగా రాష్ట్ర అటవీ శాఖకే పెత్తనం ఇవ్వబడింది. అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్టానికి తూట్లు పొడిచే విధంగా తీసుకురాబడిన ఈ చట్టం ఆదివాసీల అటవీ వనరుల హక్కును కాలరాయనుంది.

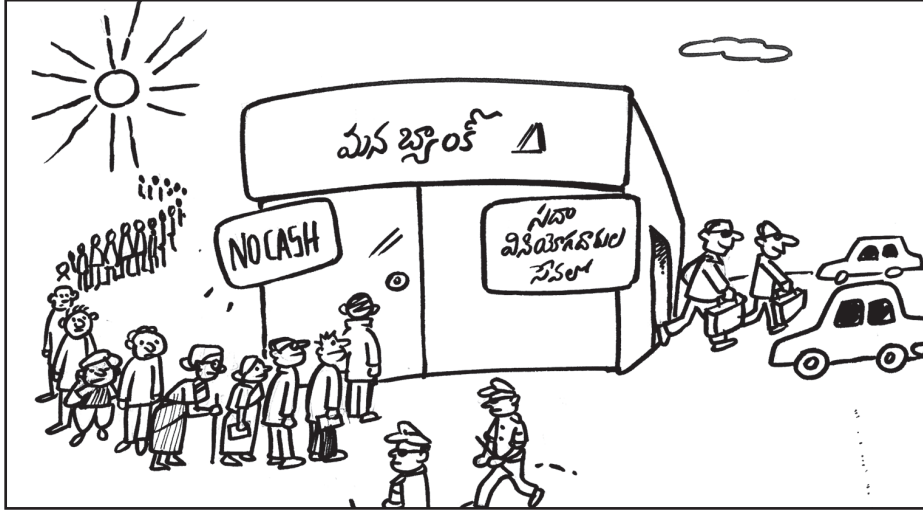

అటవీశాఖ దుశ్చర్యలకు మరింత మద్దతు తెలిపే విధంగా కేంద్ర ప్రభుత్వ అటవీ విధానాలు కూడా వుంటున్నాయి. అటవీ భూములను అటవేతర ప్రయోజనాలకు వినియోగించే సంస్థలే, అడవుల పునరుద్ధరణకు అయ్యే ఖర్చును అటవీ సంరక్షణ చట్టం 1980 కింద చెల్లించాల్సి ఉంటుంది. అటువంటి మొత్తం దేశంలో సుమారు 42వేల కోట్ల రూపాయల మేరకు ఉండగా ఈ సొమ్మును రాష్ట్రాలకు విడుదల చేయడానికి కేంద్రం అటవీ పునరుద్ధరణ పరిహారనిధి (Compensatory Afforestation Fund) చట్టం 2016 ఇటీవల తీసుకువచ్చింది. ఈ నిధుల ఖర్చు విషయంలో పూర్తిగా రాష్ట్ర అటవీ శాఖకే పెత్తనం ఇవ్వబడింది. అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్టానికి తూట్లు పొడిచే విధంగా తీసుకురాబడిన ఈ చట్టం ఆదివాసీల అటవీ వనరుల హక్కును కాలరాయనుంది. అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్టం అమలుకే తిలోదకాలిచ్చేస్తున్న తెలంగాణ ప్రభుత్వానికి ఈ చట్టం కింద సుమారు 1900 కోట్ల రూపాయలు జమ కానున్నాయి. ఈ నిధులతో అటవీ శాఖ మరింత బలపడటంతో పాటు ఆదివాసీల కమ్యూనిటీ అటవీ వనరుల వినియోగాన్ని ఆటంకపరిచే ప్రమాదం కూడా లేకపోలేదు. తమ పోడు భూమి హక్కును మరింతగా కాలరాసే ప్రమాదం ఉందని ఆదివాసీలు ఆందోళన చెందుతున్నారు. అందువల్ల తెలంగాణ ఉద్యమస్ఫూర్తి పోరాట పటిమ అనుభవంతో రాష్ట్రంలో అమలవుతున్న ఆదివాసీ వ్యతిరేక చర్యలను అదివాసీ సంఘాలు, ప్రజాస్వామిక హక్కుల సంఘాలు ప్రతిఘటించాల్సిన ఆవశ్యకత ఎంతైనా ఉంది. ఆ దశగా ఆదివాసీలు వారి మద్దతుదారులు కదులుతారని ఆశిద్దాం.

డా॥ పల్లా త్రినాథరావు

ఓనా మర్రి - మర్రి గొట్టిస్తే బావి తోడిస్తే, బావిలో బంగారు తీగ దీపిస్తే వంకూరు పట్నంల వంక దీపిస్తే ? (వడ్డాణం)

పెద్ద నోట్ల రద్దు - పేదల ఔషధాలు !

విశాఖ జిల్లా, హుకుంపేట మండలంకు చెందిన ఒక మారుమూల గిరిజన గ్రామం నుండి పాడేరుకు ఒక ఆదివాసీ రైతు చేరుకున్నాడు. అతని వద్ద వున్నది ఒకే ఒక్క 500 రూ॥లు నోటు. నవంబరు 8వ తేది అర్ధ రాత్రి నుండి 500, 1000 రూ॥ల నోట్లు రద్దయినాయి. ఆ విషయం అతనికి ఎలాగో తెలిసింది. 500 రూ॥లు మార్చుకోవడానికి 200 రూ॥లు ఖర్చు అయ్యింది.

మైదాన ప్రాంతాలలోని గ్రామీణ ప్రాంతాలలోనే బ్యాంకులు లేవు. ఇక ఆదివాసీ ప్రాంతాల సంగతి వూహించుకోవచ్చు. బ్యాంకు సదుపాయం అందుబాటులో లేని ఆదివాసీల కోసం ప్రభుత్వం ఎలాంటి ప్రత్యేక ఏర్పాట్లు చేయలేదు. సంత రోజు తప్పా, సాధారణ రోజులలో రవాణా సదుపాయం కూడా వుండదు. నవంబరు, డిసెంబరు నెలలు ఆదివాసీలకు పంట కోతల సమయం. చేతిలో నగదు వుండటం అటు ఆదివాసీలకు, ఇటు సాధారణ రైతులకు కూడా అవసరం. సరిగ్గా ఈ సమయంలో ఉరుములేని పిడుగులా నోట్లు రద్దు వచ్చి పడింది.

నోట్లు రద్దు ఎందుకు ?

దేశంలో నల్ల ధనాన్ని అరికట్టడానికి 500 రూ॥లు, 1000 రూ॥లు విలువగల నోట్లను రద్దు చేస్తున్నట్లు ప్రధాన మంత్రి ప్రకటించారు. ఈ నోట్లు వున్నవారు సమీప బ్యాంకుకు వెళ్ళి మార్చుకోవచ్చును. బ్యాంకులో ఖాత లేకపోయినా, గుర్తింపు కార్డు చూపించి 4000 రూ॥లు (500, 1000 రూ॥లు నోట్లు) మార్చుకోవచ్చు. అంతకు మించితే బ్యాంకు ఖాతాలో మాత్రమే వేసుకోవాలి.

అవినీతి, అక్రమాలకు పాల్పడినవారు తమ సంపాదనను ఎక్కువ విలువైన 500, 1000 రూ॥లు నోట్లలో దాస్తారు. కనుక వాటిని రద్దు చేస్తే వారి వద్ద వున్న డబ్బు చెల్లదు. గనుక ఆ నోట్లు చిత్తు కాగితాలతో సమానం. పోని బ్యాంకు ఖాతాలో వేస్తే అంత డబ్బు ఎలా వచ్చిందో ఆదాయ పన్ను శాఖకు లెక్కలు చెప్పాలి. అందుచేత నల్లధనం వున్నవారు తేలుకుట్టిన దొంగల్లా వుండిపోతారని మనకు చెప్పారు. దీన్ని నల్లధనంపై యుద్ధంగా ప్రకటించారు.

నవంబరు 11 నుండి ప్రజలు (500, 1000 రూ॥లు నోట్లు వున్న సాధారణ ప్రజలు) బ్యాంకులవైపు పరుగు పెట్టారు. బ్యాంకు నుండి తమ డబ్బు తీసుకోవడానికి ప్రభుత్వం పరిమితులు విధించింది.

ఆదివాసీల కోసం ప్రభుత్వం ఎలాంటి ప్రత్యేక ఏర్పాట్లు చేయలేదు. సంత రోజు తప్ప, సాధారణ రోజులలో రవాణా సదుపాయం కూడా వుండదు. నవంబరు, డిసెంబరు నెలలు ఆదివాసీలకు పంట కోతల సమయం. చేతిలో నగదు వుండటం అటు ఆదివాసీలకు, ఇటు సాధారణ రైతులకు కూడా అవసరం సరిగ్గా ఈ సమయంలో ఉరుములేని పిడుగులా నోట్లు రద్దు వచ్చి పడింది.

నల్లధనం అంటే ఏమిటి ?

ప్రభుత్వం తీసుకొన్న ఈ నిర్ణయం మంచి చెడ్డలను విచారించే ముందు నల్లధనం అంటే ఏమిటో తెలుసుకుందాం.

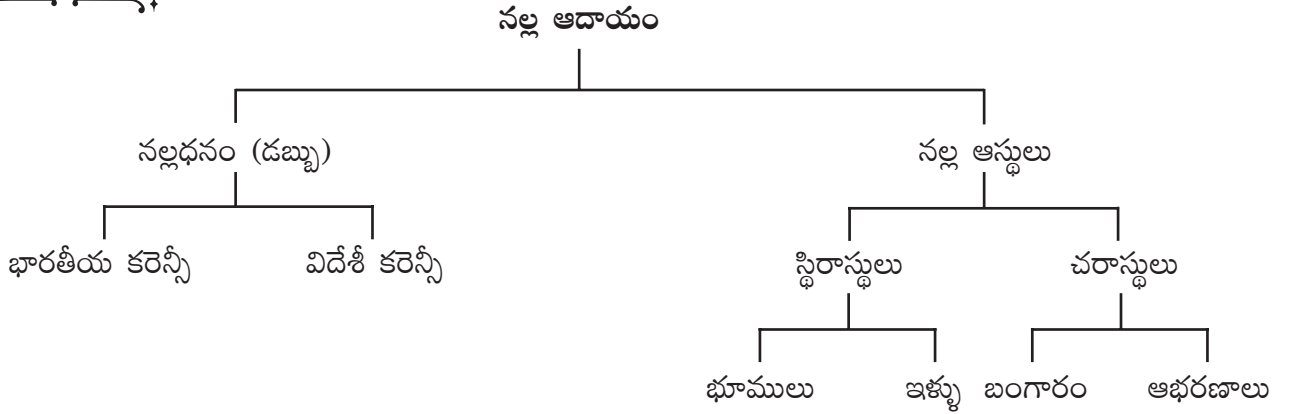
సాధారణంగా మనం “నల్లడబ్బు”, “నల్లధనం” అనే మాటలు వినగానే మన దృష్టి ఫలకంపై వచ్చే చిత్రం / దృశ్యం ఏమిటి ? కట్టలు కట్టిన కరెన్సీ నోట్లు.

కాని వాస్తవం ఇందుకు భిన్నమైనది. ముందుగా నల్లధనం ఏ రూపంలో వుంటుందో మనం అర్థం చేసుకోవాలి. అది రెండు రూపాలలో వుంటుంది.

1. నల్లడబ్బు అనగా బ్లాక్ కరెన్సీ (నగదు)
2. నల్ల ఆస్తులు (అనగా భూములు, ఆభరణాలు, ఇళ్ళు, విదేశీ కరెన్సీ వగైరా)

సాధారణంగా మనం “నల్లడబ్బు”, “నల్లధనం” అనే మాటలు వినగానే మన దృష్టి ఫలకంపై వచ్చే చిత్రం / దృశ్యం ఏమిటి ? కట్టలు కట్టిన కరెన్సీ నోట్లు. కాని వాస్తవం ఇందుకు భిన్నమైనది.

నల్ల డబ్బు, నల్ల ఆస్తులకు కారణం “నల్ల ఆదాయం”. నల్ల ఆదాయ మార్గాలను మూసివేయకుండా నల్లధనం, ఆస్తుల సృష్టిని ఆపలేం. నోట్లు రద్దు నల్ల ఆదాయంపై దాడికాదు. నల్ల ఆస్తులపై కూడా దాడికాదు. అది నల్లధనంపై మాత్రమే దాడి.

గత 70 సం||రంలోని ఏ ప్రధాని, ఏ ప్రభుత్వం నల్లధనం, నల్ల ఆస్తులు, నల్ల ఆదాయం దేనిపైనా ఏమి చేయలేదు. మోడిగారు ఎంతో సాహసంతో ఇది మొదలు పెట్టారని, మిగిలినవి కూడా చేస్తారని వారు అంటారు. అందుచేత విషయాలను లోతుగా అవగాహన చేసుకోవాల్సి వుంది.

సరిగ్గా ఇదే పాయింట్ మీద కొందరు ఏమి వాదిస్తున్నారంటే, గత 70 సం||రంలోని ఏ ప్రధాని, ఏ ప్రభుత్వం నల్లధనం, నల్ల ఆస్తులు, నల్ల ఆదాయం దేనిపైనా ఏమి చేయలేదు. మోడిగారు ఎంతో సాహసంతో ఇది మొదలు పెట్టారని, మిగిలినవి కూడా చేస్తారని వారు అంటారు. అందుచేత విషయాలను లోతుగా అవగాహన చేసుకోవాల్సి వుంది.

సరే, నల్ల ఆదాయం సంగతి అలా వుంచుదాం. మొత్తం నల్ల ఆస్తులలో నగదు రూపంలో అనగా నల్లడబ్బు రూపంలో ఎంత నగదు వుండవచ్చు? ఒక అంచనా ప్రకారం 5 నుండి 6 శాతం వుంటుంది. నల్లధనంపై లోతైన అధ్యయనం చేసిన ఆర్థిక శాస్త్రవేత్త అరుణ్ కుమార్ ప్రకారం, నగదు రూపంలో వుండే నల్లధనం 3 లక్షల కోట్లు.

చలామణిలో వున్న నగదు (విలువ) ఎంత ?

నాణాలు, నోట్లు రూపాలలో దేశంలో చలామణిలో వున్న నగదు (విలువ) ఎంత వుంటుంది? నల్లధనంపై పరిశోధనలు చేసిన ఆచార్య అరుణ్ కుమార్ అంచనాల ప్రకారం 17.50 లక్షల కోట్లు. చలామణిలోవున్న నగదులో 500, 1000 రూ||లు నోట్ల ‘విలువ’ లో ఇతర నోట్లు (అనగా 10,20,50,100

రూ॥లు వగైరా నోట్లు) కంటే పెద్దవి. నల్ల డబ్బు దాచే వారు సాధారణంగా ఈ నోట్లతోనే దాస్తారు. ఎందుకంటే తక్కువ స్థలంలో ఎక్కువ నగదు దాచవచ్చును.

500,1000 రూ॥లు నోట్లు ద్వారా ఎంత విలువ గల నగదు చలామణితో వుంది ? 17.50 లక్షల కోట్లలో ఇవి 14.50 లక్షల కోట్లు వున్నాయి. సుప్రీంకోర్టుకు అటార్ని జనరల్ చెప్పిన ప్రకారం 86% విలువగల నగదు 500, 1000 రూ॥లు నోట్ల రూపంలో వుంది. (100 విలువలో 86 శాతం 500, 1000 రూ॥లు నోట్ల రూపంలోనూ, మిగిలిన 14 శాతం నగదు ఇతర నోట్లు రూపంలోనూ వుందని దీని అర్థం).

నాలుగు గంటల వ్యవధిలో (నవంబరు 8 నుండి 12 మధ్య) 14.50 లక్షల కోట్లు (86 శాతం విలువ గల నగదు) చట్టబద్ధంగా చెల్లకుండా పోయింది.

పాతనోట్లు రద్దయ్యాయి - కొత్తనోట్లు రాలేదు

500 రూ॥లు, 1000 రూ॥లు నోట్లను రద్దు చేసిన ప్రభుత్వం అంతకంటే ఎక్కువ విలువ ఉన్న 2000 రూ॥లు నోటును దించింది. దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థను కుదిపివేసే విధంగా 86% విలువైన నగదును రద్దు చేస్తున్నప్పుడు అంతే సమానమైన కొత్త నోట్లను 'ప్రభుత్వం తయారుచేసి పెట్టుకుందా?! ఆరు నెలల ముందు నుండి 2000 రూ॥లు నోట్లు ముద్రించడం ప్రభుత్వం ప్రారంభించింది. 3.80 లక్షల కోట్లు కొత్త నగదు (కొత్త కరెన్సీ)ను ప్రవేశపెట్టామని రిజర్వ్ బ్యాంక్ చెప్పతున్నది. అంటే రద్దు చేసిన నగదు (14.80 లక్షల కోట్లు) ప్రవేశపెట్టిన కొత్త నగదు (3.80 లక్షల కోట్లు) మధ్య అంతరం చాలా వుంది.

ఒక వారానికి ఒక ఖాతా నుండి 24,000 రూ॥లు తీసుకోవచ్చని ప్రభుత్వం / రిజర్వ్ బ్యాంకు ప్రకటించాయి. అంటే నెలకు 94,000 రూ॥లు తీసుకోవచ్చును. ఎ.టి.ఎమ్. నుండి ఒక రోజుకు 2,000 రూ॥లు తీసుకోవచ్చును. అంటే నెలలో ప్రతిరోజు నగదు తీస్తే 30x2000 రూ॥లు 60,000 రూ॥లు మించి తీయడానికి లేదు.

అయితే అసలు సమస్య ఏమిటంటే, 24,000 రూ॥లు చొప్పున ఖాతాదార్లకు ఇవ్వడానికి బ్యాంకుల వద్ద నగదు లేదు. ఎందుకంటే ఖాతాదార్లకు నగదు 10,20,50,100, 2000 రూ॥ల నోట్ల రూపంలో ఇవ్వాలి (500, 1000 నోట్లు రద్దు అయ్యాయి కనుక) అన్ని నోట్లు వాటి వద్ద లేవు. దాంతో వచ్చిన ఖాతాదార్లందరికీ ఎంతో కొంత నగదు ఇవ్వాలి. గనుక బ్యాంకులు తమ వద్ద వున్న నిల్వ, డిమాండ్ను బట్టి 2 వేలు నుండి 4 వేలు మధ్యలో సర్దుబాటు చేస్తున్నాయి.

మీ ఖాతాలో నగదు వుంది (అదేమి బ్లాక్ మనీ కాదు) రిజర్వ్ బ్యాంక్ వారానికి 24,000 రూ॥లు తీసుకోవచ్చని చెప్పింది అయినా మీకు నగదు అందదు. బ్యాంకుల వద్ద భారీ క్యూలలో గంటల తరబడి నిలబడినా మీకు నగదు ఎంత అందుతుందో చివరి వరకు తెలీదు. ఒక్కోసారి మీకు చిల్లిగవ్వ కూడా అందకపోవచ్చు.

నగదు రహితం - ఆదివాసీలు !

నగదు నోట్లతో పని లేకుండా సరుకులు అమ్మకాలు, కొనుగోలు, వేతనాల చెల్లింపు చేపట్టాలని తద్వారా నల్లధనం పెరగకుండా అరికట్టవచ్చని ప్రభుత్వం ఇప్పుడు చెబుతుంది. ఈ నూతన టెక్నాలజీని ఉపయోగించే స్థితిలో మైదాన ప్రాంత గ్రామీణ ప్రజలే లేరు. ఇక ఆదివాసీల విషయం చెప్పనక్కరలేదు.

దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థను కుదిపివేసే విధంగా 86% విలువైన నగదును రద్దు చేస్తున్నప్పుడు అంతే సమానమైన కొత్త నోట్లను 'ప్రభుత్వం తయారుచేసి పెట్టుకుందా?! ఆరు నెలల ముందు నుండి 2000 రూ॥లు నోట్లు ముద్రించడం ప్రభుత్వం ప్రారంభించింది. 3.80 లక్షల కోట్లు కొత్త నగదు (కొత్త కరెన్సీ)ను ప్రవేశపెట్టామని రిజర్వ్ బ్యాంక్ చెప్పతున్నది. అంటే రద్దు చేసిన నగదు (14.80 లక్షల కోట్లు) ప్రవేశపెట్టిన కొత్త నగదు (3.80 లక్షల కోట్లు) మధ్య అంతరం చాలా వుంది.

నగదు నోట్లతో పని లేకుండా సరుకులు అమ్మకాలు, కొనుగోలు, వేతనాల చెల్లింపు చేపట్టాలని తద్వారా నల్లధనం పెరగకుండా అరికట్టవచ్చని ప్రభుత్వం ఇప్పుడు చెబుతుంది. ఈ నూతన టెక్నాలజీని ఉపయోగించే స్థితిలో మైదాన ప్రాంత గ్రామీణ ప్రజలే లేరు. ఇక ఆదివాసీల విషయం చెప్పనక్కరలేదు.

ఇప్పటికే ఉపాధి హామీ పథకంలో, రేషన్ షాపులలో వేలి ముద్రలను గుర్తించే 'బయోమెట్రిక్' పద్ధతిని ప్రవేశ పెట్టారు. వీటితో ఆదివాసీలు చాలా ఇబ్బందిపడుతున్నారు. ఇంటర్నెట్ అనుసంధానం, బ్యాంకు సేవలు ఆదివాసీలకు అందుబాటులో లేవు. ఈ నాటికీ కరెంటు సదుపాయాలు లేని గ్రామాలు ఉన్నాయి.

గత 3 సంవత్సరాలలో 1.14 లక్షల కోట్లు బడాబాబుల ఋణాలను ప్రభుత్వం మాఫీ చేసింది. జాతీయ బ్యాంకుల నుండి అప్పులు తీసుకొని ఎగ్గొట్టిన వారి పేర్లను బయటపెట్టడం లేదు. ఈ విషయమై సుప్రీంకోర్టు కూడా ప్రభుత్వాన్ని నిలదీసింది. ఈ బడాబాబులపై చర్యలు లేకపోగా మొన్ననే భారతీయ స్టేట్ బ్యాంక్ 7 వేల కోట్లు ఋణాలను "పోబాకీ" క్రింద జమ రాసుకుంది.

ఇప్పటికే ఉపాధి హామీ పథకంలో, రేషన్ షాపులలో వేలి ముద్రలను గుర్తించే 'బయోమెట్రిక్' పద్ధతిని ప్రవేశ పెట్టారు. వీటితో ఆదివాసీలు చాలా ఇబ్బందిపడుతున్నారు. ఇంటర్నెట్ అనుసంధానం, బ్యాంకు సేవలు ఆదివాసీలకు అందుబాటులో లేవు. ఈ నాటికీ కరెంటు సదుపాయాలు లేని గ్రామాలు ఉన్నాయి. ఈ మౌఖిక వసతుల కల్పన పై దృష్టి పెట్టకుండా నగదు రహిత లావాదేవీలు చేపట్టాలని ఆదివాసీలను ఎలా అడుగుతారు ? ఇదే ప్రశ్న మైదాన ప్రాంత గ్రామాలకు కూడా వర్తిస్తుంది.

నల్లధనాన్ని రూపుమాపవద్దా ?

మోడి ప్రభుత్వ నిర్ణయంతో విభేదిస్తున్నా వారందరూ "నల్లధనం" ఉన్నవారిని సమర్థిస్తున్న వారిగా, దేశద్రోహులుగా కొన్ని మీడియా సంస్థలు ముద్ర వేస్తున్నాయి. అందుచేత మోడిగారి ట్రాక్ రికార్డును మనం ఒకసారి పరిశీలిద్దాం.

2014 సాధారణ ఎన్నికలలో ఏమి చెప్పినప్పటికీ, అధికారం చెపట్టిన తరువాత నల్ల ఆదాయ మార్గాలపై తీసుకున్న చర్యలు ఏమిలేవు. సుప్రీంకోర్టు జోక్యం చేసుకొని మొట్టికాయలు పెట్టిన తరువాతనే సుప్రీంకోర్టు మాజీ న్యాయమూర్తి అధ్యక్షతన ప్రత్యేక దర్యాప్తు బృందాన్ని (స్పెషల్ ఇన్వెస్టిగేషన్ టీమ్) వేసారు. అదేమి ముందుకు సాగటం లేదు.

గత 3 సంవత్సరాలలో 1.14 లక్షల కోట్లు బడాబాబుల ఋణాలను ప్రభుత్వం మాఫీ చేసింది. జాతీయ బ్యాంకుల నుండి అప్పులు తీసుకొని ఎగ్గొట్టిన వారి పేర్లను బయటపెట్టడం లేదు. ఈ విషయమై సుప్రీంకోర్టు కూడా ప్రభుత్వాన్ని నిలదీసింది. ఈ బడాబాబులపై చర్యలు లేకపోగా మొన్ననే భారతీయ స్టేట్ బ్యాంక్ 7 వేల కోట్లు ఋణాలను "పోబాకీ" క్రింద జమ రాసుకుంది. అందులో లండన్కి పారిపోయిన రాజ్యసభ (ఎమ్.పి.) సభ్యుడు విజయమాల్యదే 12 వందల కోట్లు వుంది. విదేశాలలో నల్లధనం దాచుకున్నవారి పేర్లు, ఖాతాల వివరాలు "పనామా" పేపర్లు ద్వారా ప్రభుత్వానికి అందాయి. అయినా వాటి మీద చర్యలు లేవు. ఆ వివరాలను బయటపెట్టడం లేదు.

లోక్పాల్ చట్టాన్ని ఆమోదించినా ఇంతవరకు "లోక్పాల్"ను ప్రభుత్వం నియమించలేదు. పలు కుంభకోణాలలో విచారణ ముందుకు సాగటం లేదు. ఐ.టి. శాఖను పరిష్కరించే చర్యలేవీ తీసుకోలేదు. నల్లధనం, నల్ల ఆస్తులు అంటే అవి నల్ల ఆదాయాలు మాత్రమే. నల్ల ఆదాయ మార్గాలను మూసివేయకుండా నల్ల ఆస్తులను అరికట్టడం సాధ్యం కాదు. ఇందుకు సంబంధించి వ్యవస్థాగతంగా చేయవలసిన పనులేవి గత 2 సంవత్సరాలలో ఏమి చేయలేదు.

సమాజ సంక్షేమం, ప్రయోజనాలను పరిరక్షించడానికి ప్రాథమిక హక్కులకు హేతుబద్ధమైన పరిమితులను విధించవచ్చు. అయితే ఆ ప్రయోజనాలు ఏమిటో ప్రభుత్వం అంతే హేతుబద్ధంగా ప్రజలకు వివరించగలగాలి. నవంబరు 8 నుండి ఈనాటి వరకూ ప్రభుత్వం అటువంటి ప్రయత్నం చేయలేదు.

సుప్రీంకోర్టు, పలు హైకోర్టులు ముందు ఇప్పటికే పలు కేసులు నమోదైనాయి. కేసులు స్వీకరించకుండా హైకోర్టులను కట్టడి చేయాలని కోరుతూ కేంద్రం సుప్రీంకోర్టుకు చేసిన విన్నపాన్ని కోర్టు తిరస్కరించింది.

కథల కాసురెడ్డికి వీవున మోకాళ్ళు ? (ఇంటి కప్పు)

సుప్రీంకోర్టులో ఇప్పటికి జరిగిన రెండు వాయిదాలలో భారత ప్రభుత్వాన్ని తీవ్రంగా ఆక్షేపిస్తూ వాఖ్యలు చేసింది. కోర్టు ప్రభుత్వ స్పందన కోసం వేచి చూస్తుందని అర్థమౌతూనే వుంది.

నోట్లు రద్దు నిర్ణయాన్ని విమర్శిస్తూ అంతర్జాతీయ మీడియా ఇప్పటికే పలు వార్తలను, రచనలను ప్రచురించింది. ఎ.టి.ఎమ్.ల ముందు భారులు తీరిన విదేశీ పర్యాటకులు, నగదు కోసం వీధులలో ప్రదర్శనలను ఇస్తున్న విదేశీ టూరిస్టులు ఫోటోలు, వార్తలు సోషల్ మీడియాలో ప్రచారమౌతూ దేశ పరువు ప్రతిష్ఠలను మంటగలుపుతున్నాయి. ఢిల్లీలోని విదేశీ రాయబార కార్యాలయాలు ప్రభుత్వ నగదు 'రేషనింగ్'ను విమర్శిస్తూ ప్రకటనలు ఇచ్చాయి.

ఆసలు ఉద్దేశ్యం ఏమిటి?

ప్రభుత్వాన్ని సమర్థించే కార్పొరేట్ మీడియా, భజనపరులను ఒక ప్రక్క వుంచితే, ప్రభుత్వ నిర్ణయం వెనుక ఉన్న రాజకీయ ప్రయోజనాలను అంచనా వేసేందుకు పలువురు ప్రయత్నించారు. అవి స్థూలంగా రెండు రకాలుగా వున్నాయి.

1. 2017లో జరుగబోతున్న రాష్ట్రాల ఎన్నికలు, ముఖ్యంగా ఉత్తరప్రదేశ్ ను దృష్టిలో వుంచుకొని స్థానిక / ప్రాంతీయ పార్టీల ఆర్థిక మూలాలను దెబ్బకొట్టడానికి నోట్లు రద్దు నిర్ణయం చేసారని కొందరు భావించారు. అనగా, ఎన్నికల ఖర్చుకోసం ఆ పార్టీలు పోగేసిన నగదు నిధులు వారికి ఉపకరించవు. అదే సమయంలో బీజేపీ పార్టీ ముందు జాగ్రత్తలు తీసుకొని తన నిధులను కాపాడుకుంటుందని వారన్నారు.

2. నరేంద్రమోది తన ఎన్నికల ప్రచారంలో (2014) అవినీతి, నల్లధనాన్ని ప్రధానంగా ప్రస్తావించారు. గత రెండున్నర సంవత్సరాల పాలనలో దీనిలో ఎలాంటి ప్రగతి లేదు.

నల్లధనం 3 నుండి 4 లక్షల కోట్లు వుండవచ్చని, 500, 1000 నోట్లు రద్దు చేసి మార్గాలను మూసేస్తే అది బ్యాంకులకు రాదని ఊహించారు. అంటే 14 లక్షల కోట్లలో 10 లక్షల కోట్లు మాత్రమే బ్యాంకులకే వస్తే మరో 4 లక్షల కోట్లు మిగులు వుండిపోతుంది. ఆ ప్రాప్తికి రిజర్వు బ్యాంకు నుండి కేంద్ర ప్రభుత్వం అంత మొత్తం నగదు తీసుకోగలదు. జన్ ధన్ అకౌంట్స్ లో ఖాతాకి 15 నుండి 20 వేలు పంపిణీ చేయడం ద్వారా అవినీతిని వెలికితీసి పేదలకు పంపిణీ చేసిన ఘనత లభిస్తుంది. ఇది రాబోయే శాసనసభ, 2019 లోక్ సభ ఎన్నికలకు ఉపకరిస్తుందనేది రెండవ కథనం.

రద్దయిన 14 లక్షల కోట్లలో 12 లక్షల కోట్లు ఇప్పటికే బ్యాంకులకు వచ్చేసాయి. ఇదే పద్ధతి కొనసాగితే డిసెంబరు 31కి మొత్తం వచ్చేసినా ఆశ్చర్యపోనవసరం లేదు. కనుక పై వాదనే నిజమైతే కొండను తవ్వి ఎలుకను పట్టినట్లవుతుంది.

ఆదాయపు పన్ను శాఖ దాడులు :

డిసెంబరు 31 తరువాత బ్యాంకు ఖాతాలపై విచారణ వుంటుందని, అవినీతి పరులను భరతం పడతామని ప్రభుత్వం అంటుంది. అయితే ఆ స్థాయిలో ఐ.టి. శాఖను సిద్ధం చేసారా అన్నది ప్రశ్న.

నల్లరాజకీయాలు - నల్ల ఆదాయాలు :

ప్రజాస్వామ్యంలో రాజకీయ పార్టీలు 'అధికార-ప్రతిపక్ష' పాత్రలను పోషిస్తాయి. రాజకీయ పార్టీల అక్రమాలు నల్ల ఆదాయమార్గాలకు మూలకారణాలు.

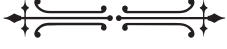

నోట్లు రద్దు నిర్ణయాన్ని విమర్శిస్తూ అంతర్జాతీయ మీడియా ఇప్పటికే పలు వార్తలను, రచనలను ప్రచురించింది. ఎ.టి.ఎమ్.ల ముందు భారులు తీరిన విదేశీ పర్యాటకులు, నగదు కోసం వీధులలో ప్రదర్శనలను ఇస్తున్న విదేశీ టూరిస్టులు ఫోటోలు, వార్తలు సోషల్ మీడియాలో ప్రచారమౌతూ దేశ పరువు ప్రతిష్ఠలను మంటగలుపుతున్నాయి. ఢిల్లీలోని విదేశీ రాయబార కార్యాలయాలు ప్రభుత్వ నగదు 'రేషనింగ్'ను విమర్శిస్తూ ప్రకటనలు ఇచ్చాయి.

రద్దయిన 14 లక్షల కోట్లలో 12 లక్షల కోట్లు ఇప్పటికే బ్యాంకులకు వచ్చేసాయి. ఇదే పద్ధతి కొనసాగితే డిసెంబరు 31కి మొత్తం వచ్చేసినా ఆశ్చర్యపోనవసరం లేదు. కనుక పై వాదనే నిజమైతే కొండను తవ్వి ఎలుకను పట్టినట్లవుతుంది.

గత (2014) సాధారణ ఎన్నికలలో బీజేపి పార్టీ 30 నుండి 40 వేల కోట్లు ఖర్చు చేసినట్లుగా పరిశీలకులు అంచనా వేశారు. మోడీ తన ఎన్నికల పర్యటనకు 'ఆదాని' అనే బడాబాబు ప్రైవేటు హెలికాప్టర్లు, జెట్ విమానాలు వాడుకున్నారు. ఎమ్.పి., ఎమ్.ఎల్.ఎ. అభ్యర్థులు ముందు పార్టీ టికెట్లు కొంటున్నారు. తరువాత డబ్బు ఖర్చుపెట్టి ప్రజల ఓట్లు కొంటున్నారు.

గత (2014) సాధారణ ఎన్నికలలో బీజేపి పార్టీ 30 నుండి 40 వేల కోట్లు ఖర్చు చేసినట్లుగా పరిశీలకులు అంచనా వేశారు. మోడీ తన ఎన్నికల పర్యటనకు 'ఆదాని' అనే బడాబాబు ప్రైవేటు హెలికాప్టర్లు, జెట్ విమానాలు వాడుకున్నారు. ఎమ్.పి., ఎమ్.ఎల్.ఎ. అభ్యర్థులు ముందు పార్టీ టికెట్లు కొంటున్నారు. తరువాత డబ్బు ఖర్చుపెట్టి ప్రజల ఓట్లు కొంటున్నారు. "ఓట్లు" అమ్ముకోవడం ప్రజలకు ఒక అలవాటుగా రాజకీయ పార్టీలు మప్పాయి. దాంతో కోటీశ్వరులే పోటీకి దిగగలుగుతున్నారు. ఒక పార్టీపేరుతో గెలిచినా అధికార పార్టీలోకి చేరిపోతున్నారు. అన్ని రకాల చట్టాలను ఉల్లంఘించి, అన్ని రకాల వెధవ పనులు చేసి డబ్బు సంపాదించి దానిలో కొంత భాగాన్ని ఎన్నికలలో పెట్టుబడిగా పెడుతున్నారు. బడా కార్పొరేట్ కంపెనీలు పార్టీలను, అందులోని నేతలను 'స్పాన్సరు' చేస్తున్నాయి. నల్ల ధనాన్ని అరికట్టే రాజకీయ సంకల్పం వీరికి ఎలా వుంటుంది?

20,000 రూ॥లోపు విరాళాల వివరాలను రాజకీయ పార్టీలు లెక్కల్లో చూపించనవసరం లేదు. ప్రధాన స్రవంతిలోని పార్లమెంటరీ పార్టీలన్నీ తమ ఎన్నికల విరాళాలలో హెచ్చుభాగం ఇదే పద్దు క్రింద చూపిస్తున్నాయి. అదేవిధంగా రాజకీయ పార్టీలు సమాచార హక్కు చట్టం క్రిందకు వస్తాయని కేంద్ర సమాచార కమిషన్ (సి.ఐ.సి) తీర్పు ఇస్తే దాన్ని వారు గౌరవించలేదు.

మాధవ గాడ్ఫోల్ రాసిన "ఇండియన్ పార్లమెంట్ అన్ ట్రయిల్" అనే పుస్తకంలో "పార్లమెంటులోకి ప్రవేశించే ప్రతిసభ్యుడు ఒక అబద్ధం చెప్పి లోపలికి వస్తాడని" అన్నారు. పార్లమెంటరీ నియోజకవర్గం ఎన్నికల ఖర్చుకు సంబంధించి అభ్యర్థులు ఎన్నికల కమిషన్ కు ఇచ్చే అఫిడెవిట్స్ లో అన్ని అబద్దాలే, మోసపు మాటలే. రాజకీయ పార్టీల సంస్కరణలు లేకుండా రాజకీయ సంస్కరణలు రావు. నల్ల వ్యవహారాలకు కారణం రాజకీయ పార్టీల తెల్ల వ్యవహారాలే.

- పి.ఎస్. అజయ్ కుమార్

జమ్మూలో పుట్టు, జమ్మూలో పెరుగు, అరచేతి పట్నానికొచ్చి గోరంత పట్నాన చచ్చు ? (పేను)

ఉత్తమ యువ సామాజిక కార్యకర్త పురస్కారం

(గత సంచిక తరువాయి)

ఆత్మహత్య చేసుకొనేంత పెద్ద అవ్వా? : నేటి యువత భాషా లాంటి వ్యక్తులను ఆదర్శంగా తీసుకోవాల్సిన అవసరం వుందని అమెరికాలో మంచి ఉద్యోగాన్ని వదిలిపెట్టి భారతదేశంలో రైతుసమస్యల పరిష్కారం కోసం రైతు స్వరాజ్యవేదికతో కలసి పనిచేస్తున్న కిరణ్ విస్నా అన్నారు. “ఒకప్పుడు యువత అనగానే ఏదో అల్లరి చిల్లరగా, బాధ్యతా రహితంగా తిరిగే వాళ్ళు అనే నానుడి ఉండేది, ఒకవేళ ఎవరైనా వాటికి భిన్నంగా సమాజసేవ, సమస్యల పరిష్కారం అంటూ తిరిగితే వారిని దారితప్పినవాళ్ళుగా భావించాల్సి వచ్చేది. నిజానికి నేడు ఈ దారి తప్పిన వాళ్ళ శాతం బాగానే పెరుగుతుంది. ఇలాంటి వాళ్ళు నేడు ఒంటరిగా ప్రయాణించాల్సిన అవసరం లేదు. నిజానికి సమాజసేవ అంటే పెద్ద పెద్ద ఉద్యమాలు, ప్రాణ త్యాగాలు ఏమీ చేయవలసిన అవసరం కూడా లేదు, భాషా మాదిరిగా ఒక సామాన్య జీవితం గడుపుతూనే, అవకాశం ఉన్నంత వరకూ తనతోటి పేదల సమస్యల పట్ల స్పందిస్తే, చాలా సమస్యలు పరిష్కారం అవుతాయి.

మన రాష్ట్రంలో ఆత్మహత్యలు చేసుకొన్న రైతుల గాధలను పరిశీలిస్తే వారిలో 60,70 వేల అప్పు తీర్చలేక చనిపోయిన వాళ్ళు కూడా ఎక్కువే కనిపిస్తారు. ఒక ప్రక్క కొందరు వేల కోట్ల అప్పులు తీసుకొని, ఎగవేసి సమాజంలో దర్జాగా తిరుగుతుంటే, సంవత్సరమంతా కష్టించి పని చేసే రైతు ఇంత చిన్న అప్పు తీర్చలేక చనిపోవడం విచిత్రంగానే కనిపిస్తుంది. నిజానికి ఈ మొత్తం ఒక సగటు ఉద్యోగి నెల జీతంతో సమానం. అయితే ఇక్కడి సామాజిక పరిస్థితులు అలా వున్నాయి. వీరిలో ఎక్కువ మంది కౌలు రైతులు, వీరికి ఏ ఆధారం ఉండదు. పంట రుణాలు, రాయితీలు, నష్టపరిహారాలు, విత్తన, ఎరువుల సబ్సిడీలు, సంస్థాగత ఋణం ఇవేవి వుండవు. అధిక వడ్డీలకు ప్రైవేటు వ్యక్తుల దగ్గర అప్పు తీసుకొని వ్యవసాయం చేసి, ఒకసారి నష్టం వస్తే, ఇక జీవితంలో దాన్ని తీర్చలేమనే భయంతో పాటు, వేదించులు, తమకు ఒక భరోసా, సామాజిక అండలేని దైయనీయ స్థితి. చివరకు ఇది ఆత్మహత్య తప్పా గత్యంతరం లేని పరిస్థితికి దారితీస్తుంది.

వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల కొనుగోలు విషయంలో వినియోగదారులుగా మన ప్రవర్తన కూడా భిన్నంగా ఉంటుంది. దుస్తుల దగ్గర నుండి సెల్ ఫోన్ దాకా ఏదైనా ఒక వస్తువు ధరను ఆ కంపెనీవాళ్ళు నిర్ణయిస్తే, దాన్ని చెల్లించడానికి ఏమాత్రం వెనుకాడము, అదే కూరగాయలో, పప్పుదినుసుల విషయంలో మాత్రం బేరమాడతాము. కొద్దిగా ధర పెరిగితే బాధ పడతాము. అదే బంగాళదుంపతో చిప్స్ చేసి, ప్యాకింగ్ చేసి, తిరిగి ఎంత ధరకు

మన రాష్ట్రంలో ఆత్మహత్యలు చేసుకొన్న రైతుల గాధలను పరిశీలిస్తే వారిలో 60,70 వేల అప్పు తీర్చలేక చనిపోయిన వాళ్ళు కూడా ఎక్కువే కనిపిస్తారు. ఒక ప్రక్క కొందరు వేల కోట్ల అప్పులు తీసుకొని, ఎగవేసి సమాజంలో దర్జాగా తిరుగుతుంటే, సంవత్సరమంతా కష్టించి పని చేసే రైతు ఇంత చిన్న అప్పు తీర్చలేక చనిపోవడం విచిత్రంగానే కనిపిస్తుంది. నిజానికి ఈ మొత్తం ఒక సగటు ఉద్యోగి నెల జీతంతో సమానం. అయితే ఇక్కడి సామాజిక పరిస్థితులు అలా వున్నాయి.

కొండల్ బాధిత

కుటుంబాలను ఆదుకొని,
అండగా నిలబడి సమస్యల
పరిష్కారానికి కృషిచేయడం
అభినందనీయం. ఒకే
ఒక వ్యక్తి దాదాపుగా 1000
కుటుంబాలను సందర్శించి
వారి సాధకబాధకాలను
తెలుసుకొని, ఓదార్చి
సహాయసహకారాలు
అందించడం చిన్న పనేమీ కాదు.

అమ్మినా పట్టించుకోము. వీటికి తోడు మార్కెట్టు అందుబాటు, స్టోరేజ్ అన్నీ రైతు దుస్థితికి కారణమే. అయితే ఈ సంక్షోభం నుండి మనం బయటపడవచ్చు, నేడు అమెరికా లాంటి దేశాల్లో చిన్న రైతుల సంఖ్య పెరుగుతుంది. రసాయనాల వాడకం నుండి పూర్తిగా వెనుదిరిగి సేంద్రీయంవైపు వారు పయనిస్తున్నారు. ఈ రకం మార్పు ఇక్కడ కూడా అవసరం. అందుకు వ్యక్తుల, సంస్థల, ప్రభుత్వాల, మద్దతు అవసరం. అయితే మనకున్న అభివృద్ధి నమూనా ఇందుకు భిన్నంగా వుంది.

ఈ నేపథ్యంలో కొండల్ బాధిత కుటుంబాలను ఆదుకొని, అండగా నిలబడి సమస్యల పరిష్కారానికి కృషిచేయడం అభినందనీయం. ఒకే ఒక వ్యక్తి దాదాపుగా 1000 కుటుంబాలను సందర్శించి వారి సాధకబాధకాలను తెలుసుకొని, ఓదార్చి సహాయసహకారాలు అందించడం చిన్న పనేమీ కాదు. తనతో పాటు ఎన్నో సంఘాలు, రాజకీయనాయకులను కూడా బాధితుల దగ్గరకు తీసుకువెళుతుంటాడు. ఈ సమస్య తీవ్రస్థాయిలోవున్న అదిలాబాదుజిల్లాలో రాహుల్ గాంధీ 5 గ్రామాల్లో పర్యటించాలన్నప్పుడు, స్థానిక పార్టీ నేతలు కొండల్ సలహా మేరకే ఆ 5 గ్రామాలను ఎంపిక చేసారంటే సమస్యతో కొండల్ కు గల అనుబంధం అర్థం అవుతుంది. రైతు ఆత్మహత్యలకు సంబంధించిన సమాచారాన్ని వివిధ మార్గాల్లో సేకరించి, సర్వేలు చేసి, ధరభాస్తులు పెట్టి, ఆఫీసుల చుట్టూ తిరిగే కొండల్ నేటి యువతకు ఆదర్శం కావాల్సివుంది. ఇటువంటి వ్యక్తులకు అవార్డును ప్రధానం చేయడం ద్వారా దీని విలువ మరింత పెరుగుతుంది” అని కిరణ్ అభిప్రాయపడ్డారు.

నూతన ఆర్థిక విధానాలే సమస్యకు మూలకారణం : రైతు ఆత్మహత్య సమస్యలలోని భిన్న కోణాలను వ్యవసాయ చరిత్రను పరిశీలించినట్లయితే రైతులు అప్పుల ఊబిలో కూరుకొనిపోయి ప్రాణాలు తీసుకోవడం అనేది 80వ దశకానికి ముందు ఎప్పుడూ కనిపించదంటూ ముఖ్య అతిథి ప్రొ. హరగోపాల్ సమస్యను విశ్లేషించారు. “ప్రకృతి అనుకూలించక పంటనష్టాలతో గతంలో కూడా రైతు ఇబ్బందులు పడితేపడి వుండవచ్చుగాక. దేశ స్థూల ఉత్పత్తి, ఆదాయాల్లో వ్యవసాయరంగం వాటా 1970-80 వరకూ 56-57 శాతం ఉండేదల్లా క్రమేపి నేడు 11.7% కి పడిపోయింది. సేవలరంగం వాటా 10% నుండి నేడు 62% కి పెరిగింది. నాడు రూ॥ 300-400 జీతం పొందే ఉద్యోగులు నేడు 70,80 వేలు గడిస్తున్నారు. అప్పుడు ఆహార అవసరాల కొరకు చేయబడే వ్యవసాయం, నేడు వాణిజ్య అవసరాల కొరకు మాత్రమే జరుగుతుంది. ఎగుమతులు, దిగుమతులలో విపరీతమైన మార్పులు చోటుచేసుకొన్నాయి. ఇలా వ్యవసాయంలో వచ్చిన మార్పులు అనేకం.

భారతదేశం నూతన

ఆర్థిక విధానాల పేరుతో
ప్రపంచబ్యాంకు దగ్గర అప్పులు
తేవడం, దాని విధానాలకు
స్వాగతం పలకడం ఎప్పుడైతే
ప్రారంభించిందో, అప్పుడే
భారతీయ సామాజిక
స్థితిగతుల్లో ముఖ్యంగా
గ్రామీణ భారతం యొక్క
స్వరూపం మారిపోయింది.

వీటన్నింటి వెనుక ఒక అదృశ్య హస్తం వుంది, అదే ప్రపంచబ్యాంకు. భారతదేశం నూతన ఆర్థిక విధానాల పేరుతో ప్రపంచబ్యాంకు దగ్గర అప్పులు తేవడం, దాని విధానాలకు స్వాగతం పలకడం ఎప్పుడైతే ప్రారంభించిందో, అప్పుడే భారతీయ సామాజిక స్థితిగతుల్లో ముఖ్యంగా గ్రామీణ భారతం యొక్క స్వరూపం మారిపోయింది. ఒక చిన్న ఉదాహరణ ద్వారా ప్రపంచ బ్యాంకు వైఖరిని బాగా అర్థం చేసుకోవచ్చు. ఒక మధ్య తరగతి వ్యక్తి తన కుమార్తె పెళ్ళి నిమిత్తం ఒక వడ్డీ వ్యాపారస్తుని దగ్గరకు వెళ్ళి లక్ష రూపాయలు అప్పు కావాలని అడిగాడు అనుకొందాం. “లక్షరూపాయలు ఏమి సరిపోతుంది, రెండు లక్షలు తీసుకెళ్ళు, పెళ్ళి ఘనంగా చెయ్యి, మళ్ళీమళ్ళీ చేసేది కాదుకదా!” అని, అలాగే అయ్యా నేను రూపాయి వడ్డీ మాత్రమే ఇచ్చుకోగలను అంటే, అబ్బే అంత వడ్డీ ఎందుకు ? అర్థ రూపాయి చాలు” అని ఆ వ్యాపారస్తుడు అన్నాడనుకోండి, అబ్బా ఎంత మంచి వడ్డీ వ్యాపారస్తుడో అని అతడు ఎగిరి గంతేస్తాడు.

పగలు పక్క చూసి మాట్లాడు, రాత్రి అదీ వద్దు

ఇంతలో ఆ వ్యాపారస్తుడు ఒక చిన్న షరతు. “మీ అమ్మాయి నేను చెప్పిన అబ్బాయినే పెళ్ళి చేసుకోవాలి అంతే”, అన్నాడనుకోండి ఎలా వుంటుంది? సరిగ్గా ప్రపంచ బ్యాంకు దోరణి కూడా ఇలాంటిదే. ఒకసారి దాని ఉచ్చులో పడితే ఇక బయటపడలేం.

ఒక్క వ్యవసాయ రంగమే కాదు, మతవిద్వేషాలు, నైతిక విలువల పతనం, వ్యక్తిగత స్వార్థం, స్త్రీలను కించపరచడం, విచ్చలవిడి ప్రవర్తన, వినిమయతత్వం వంటి ఎన్నో అవలక్షణాలు, ఈ నూతన ఆర్థిక విధానమనే వటవృక్షం ఊడలేనని మనం గ్రహించాలి. నేడు కార్పొరేట్ వర్గం తన సాహిత్యం ద్వారా కూడా “వ్యక్తిగత స్వార్థమే అత్యంత ఉన్నతమైన మానవ లక్షణం” అని ప్రచారం చేస్తున్న పరిస్థితి వుంది. రోగ గ్రస్త సమాజానికి ఆత్మహత్య ఒక నిదర్శనం. మేము చేసిన పనల్లా అప్పు చేయడమే, అది తప్పుకాదు, మా పక్షాన నిలబడే వ్యక్తులు ఈ సమాజంలో ఉన్నారన్న భరోసా రైతుకు కలిగినాడు, అతను ప్రాణ త్యాగానికి పూనుకోడు. మనిషిని మనిషిగా నిలబెట్టలేని సంపద, అభివృద్ధి, సాంకేతిక పరిజ్ఞానం ఇంకేమైనా ఎందుకు పనికిరానివే. మొత్తం మీద కీలెరిగివాతపెట్టాలన్నట్లు మూలకారణాలను కనుగొని, వాటిని నివారించే ప్రయత్నం చేయకుండా ఏ సమస్యకైనా శాశ్వత పరిష్కారం చూపలేము. ఆ దిశగా మన ప్రయత్నాలు వుండాలి. ఇందులో యువత ప్రధాన పాత్ర పోషించడం ఎంతైనా అవసరం” అని ఆచార్య హరగోపాల్ స్పష్టం చేసారు.

కంటి ముందున్న దృశ్యాలే ప్రేరణ : సమాజంలో మనచుట్టూ ప్రతిరోజు దర్శనమిచ్చే హృదయ విధారక దృశ్యాలే తానీ రంగాన్ని ఎంచుకోవడానికి ప్రధాన కారణమని అవార్డు గ్రహీత కొండల్ అన్నారు. “సరిగ్గా 35 ఏళ్ళ నడి వయస్సులో ఒక రైతు ఆత్మహత్య, అతని భార్యకు 30 ఏళ్ళు, ముసలి అత్తమామలు, చిన్న పిల్లలు, వాళ్ళ చదువులు, వారి పోషణ, కౌలు వ్యవసాయం, ఏ ఆధారం లేదు, భర్త అప్పులు చేసి చనిపోయాడన్న అవమానం, కొద్ది రోజులకు అప్పులిచ్చిన వాళ్ళ నుండి ఒత్తిడి, ఏమి చేయాలో తోచదు నష్టపరిహారం లేదా ఆర్థిక సహాయం కోసం ఎవరిని కలవాలో ఆమెకు తెలియదు. ఒకవేళ తెలిసినా ధరఖాస్తు చేయాలి, ఆఫీసుల చుట్టూ తిరగాలి, ఋజువులు, సాక్ష్యాలు అనేకం కావాలి. కౌలు రైతు కావడం వల్ల పంట ఋణాల మాఫీ, రాయితీలు ఏమీ రావు. దీనితో ముఖ్యంగా స్త్రీలు దిక్కుతోచక అల్లాడి పోతుంటారు. లక్షన్నర పరిహారం ఇస్తామని ప్రభుత్వం జి.ఒ. ఇచ్చిందన్నమాటే కానీ, అమలు జరిగిన దాఖలాలు చాలా తక్కువ. బంగారు తెలంగాణలో 2,232 మంది ఆత్మహత్యలు చేసుకోగా, కేవలం 412 అంటే 20% మందికి మాత్రమే పరిహారం అందింది, అదీ ఎన్నోతంటాలు పడితే. ఇటువంటి దుర్భర పరిస్థితులు ఎన్నో ప్రతి నిత్యం చూస్తూ, ఎలాగైనా వీరి కోసం పని చేయాలన్న తపన నాలో పెరిగింది” అని కొండల్ అన్నారు.

తనను ఈ పురస్కారానికి ఎంపిక చేసినందుకు సెలక్షన్ కమిటీకి తన హృదయ పూర్వక ధన్యవాదాలు తెలుపుకొంటూ, తన ఈ ప్రయాణంలో కోదండరామ్, హరగోపాల్ వంటి ప్రముఖులు, ప్రజాసంస్థలు, అధికారులు, నాయకులు ఎందరో తనకు పూర్తి తోడ్పాటును అందించారని, వారందరికీ ఈ గౌరవం దక్కుతుందని అన్నారు. అవార్డు తనకు మంచి గుర్తింపు, ప్రోత్సాహం మరియు స్ఫూర్తిని ఇవ్వడంతోపాటు తన బాధ్యతను మరింత పెంచిందని, దాన్ని చిత్తశుద్ధితో నిర్వహిస్తానని సభకు హామీ ఇచ్చారు. భవిష్యత్తులో బాధితుల సమస్యలపైనే కాకుండా, ఇందుకు దారితీస్తున్న సమస్యల పరిష్కారంపై కూడా దృష్టి పెడతానని సామాజిక సమస్యల పరిష్కారంలో యువత భాగస్వామ్యం పెరిగినప్పుడు మాత్రమే మంచి ఫలితాలు సాధ్యమని కొండల్ అన్నారు. పాఠశాల చిన్నారుల వందన సమర్పణతో సభ ముగిసింది.

- ఎల్. మల్లిక్

ఒక్క వ్యవసాయ రంగమే కాదు, మతవిద్వేషాలు, నైతిక విలువల పతనం, వ్యక్తిగత స్వార్థం, స్త్రీలను కించపరచడం, విచ్చలవిడి ప్రవర్తన, వినిమయతత్వం వంటి ఎన్నో అవలక్షణాలు, ఈ నూతన ఆర్థిక విధానమనే వటవృక్షం ఊడలేనని మనం గ్రహించాలి.

సరిగ్గా 35 ఏళ్ళ నడి వయస్సులో ఒక రైతు ఆత్మహత్య, అతని భార్యకు 30 ఏళ్ళు, ముసలి అత్తమామలు, చిన్న పిల్లలు, వాళ్ళ చదువులు, వారి పోషణ, కౌలు వ్యవసాయం, ఏ ఆధారం లేదు, భర్త అప్పులు చేసి చనిపోయాడన్న అవమానం, కొద్ది రోజులకు అప్పులిచ్చిన వాళ్ళ నుండి ఒత్తిడి, ఏమి చేయాలో తోచదు నష్టపరిహారం లేదా ఆర్థిక సహాయం కోసం ఎవరిని కలవాలో ఆమెకు తెలియదు.

అటవీ హక్కులచట్టంపై తరచూ ఎదురయ్యే ప్రశ్నలు

(గత సంచిక తరువాయి)

అభయారణ్యాలు, జాతీయ పార్కులను గతంలో ప్రకటించిన సమయంలో ప్రజల హక్కులు సరిగ్గా గుర్తించలేదు. చారిత్రకంగా అన్యాయానికి గురైన ఆదివాసీలు, ఇతర సంప్రదాయక అటవీ నివాసితులు అటవీ హక్కుల గుర్తింపు కొరకే అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్టం తీసుకురాబడింది.

అందువల్ల జాతీయ పార్కులు, అభయారణ్యాల్లో అటవీ హక్కుల గుర్తింపు కొరకు అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్టం క్రింద దరఖాస్తు చేయవచ్చును.

11. ఇప్పటికే ప్రకటించబడిన అభయారణ్యాలు, జాతీయ పార్కుల్లో అటవీ హక్కుల గుర్తింపుకు దరఖాస్తుదారులు ఇప్పుడు కోరవచ్చునా?

అభయారణ్యాలు, జాతీయ పార్కులను గతంలో ప్రకటించిన సమయంలో ప్రజల హక్కులు సరిగ్గా గుర్తించలేదు. చారిత్రకంగా అన్యాయానికి గురైన ఆదివాసీలు, ఇతర సంప్రదాయక అటవీ నివాసితులు అటవీ హక్కుల గుర్తింపు కొరకే అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్టం తీసుకురాబడింది. అందువల్ల జాతీయ పార్కులు, అభయారణ్యాల్లో అటవీ హక్కుల గుర్తింపు కొరకు అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్టం క్రింద దరఖాస్తు చేయవచ్చును. ఆదివాసీలు ఆహార భద్రత, జీవనోపాధి పొందే విధంగా కోల్పోయిన అటవీ హక్కుల గుర్తింపు కోరి తగిన నష్టపరిహారం పొందవచ్చు.

12. పట్టణ, నగర ప్రాంతాల్లో గల అటవీ భూములపై అటవీ హక్కుల గుర్తింపు కోరవచ్చునా?

పట్టణ, నగర పాలిత ప్రాంతాల్లో గల అటవీ భూములపై కూడా అటవీ హక్కుల గుర్తింపు కోరవచ్చును. ఇందుకు గిరిజన సంక్షేమ మంత్రిత్వశాఖ స్పష్టమైన వివరణ ఇస్తూ 2013 మరియు 2015లో ఆదేశాలు జారీ చేసింది. (ఫైల్ నెం. 19020/02/2012)

13. రాష్ట్ర మైదాన ప్రాంతాలకు వలస వెళ్ళిన గిరిజనులు అటవీ నివాసిత గిరిజనులుగా అటవీ హక్కుల గుర్తింపు కోరవచ్చునా?

గిరిజనులు నివాసం మారినంత మాత్రాన గిరిజనులు పొందే హక్కులు హరించబడవు.

14. సంప్రదాయక అటవీ నివాసితుల విషయంలో అటవీ ప్రాంతాల్లో నివసించడం లేదా అటవీ భూమి అంటే చట్టం కింద ఎలా అర్థం చేసుకోవాలి?

అటవీ ప్రాంతాల్లో నివసించడం లేదా అటవీ భూమి అంటే సాంప్రదాయ అటవీ నివాసితుల ఆధీనంలో ఉన్న భూమిగా భావించనవసరం లేదు. దరఖాస్తు చేసే కుటుంబాలు గ్రామంలో 75 ఏండ్లు నుంచి నివసించి ఉంటే సరిపోతుందని 2008లో గిరిజన సంక్షేమ మంత్రిత్వశాఖ వివరణ ఇచ్చింది. అటవీ భూములలోనే నివసించి ఉండవలసిన అవసరం లేదు. 75 ఏండ్లు నిరాటంకంగా అటవీ భూమి హక్కు అనుభవించడం చూపించాల్సిన

గోడ మీద గొలుసు పండు, విత్తం చిన్న, వినారం బరువు ? (దీపం)

అవసరం లేదు. అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్టం ఉద్దేశం అదికాదు.

15. ఒక గ్రామంలో 50 ఏండ్లు మరొక గ్రామంలో 25 ఏండ్లు నివసించిన సంప్రదాయక అటవీ నివాసితులు అటవీ హక్కుల గుర్తింపు కోరవచ్చునా?

అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్టంలో ఒకే గ్రామంలో 75 ఏండ్లు నివసించాలనే నియమం పేర్కొనలేదు. అందువల్ల దరఖాస్తుదారు 75 ఏండ్లు అటవీ నివాసితులయితే సరిపోతుంది.

16. ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు ఇతర సంప్రదాయక అటవీ నివాసితులుగా చట్టం అమలుకోసం కోరవచ్చునా?

అటవీ నివాసితులు జీవనోపాధికోసం పూర్తిగా అడవులపై ఆధారపడి జీవించి ఉండాలనే నియమం చట్టంలో లేదు. చాలా కుటుంబాలలో ఒకరు లేదా అంతకంటే ఎక్కువమంది ఉద్యోగాలు చేస్తూ ఉండవచ్చును. అదే కుటుంబాలు గ్రామంలో ఉంటూ అటవీ భూములపై ఆధారపడి జీవించవచ్చును. అందువల్ల ప్రభుత్వ ఉద్యోగుల కుటుంబాలు కూడా అటవీ హక్కుల గుర్తింపు కోరవచ్చును.

17. రెవిన్యూ భూమిలో నివసిస్తూ అటవీ ప్రాంతంలో నివసించని సంచార జాతులకు సంబంధించిన మేపు (పశువుల) హక్కులు ఎలా గుర్తించబడతాయి?

అటవీ హక్కుల గుర్తింపు విషయంలో మేత హక్కులు కోరే దరఖాస్తుదారు అటవీ ప్రాంతాల్లో నివసించి ఉండాల్సిన అవసరం లేదు. అయితే మేత హక్కు కోరే భూములు అటవీ భూమి అయి ఉండాలి.

18. సంచార జాతులపై ఏ గ్రామసభ ముందు అటవీ హక్కులు కోరుతూ దరఖాస్తు చేయాలి?

సంప్రదాయక అటవీ మేపు హక్కులు ఉన్న ప్రాంతాల్లో ఉండే ఆయా గ్రామసభల ముందు దరఖాస్తు చేసుకోవచ్చును. వారి సొంత గ్రామసభల ముందు అటవీ హక్కులు కోరుతూ దరఖాస్తు చేసుకోవచ్చును. వ్యక్తిగత లేదా సామూహిక దరఖాస్తులు లేదా వారి ప్రతినిధులు చేసుకొన్న దరఖాస్తులు సమక్షంలో విచారణ చేయాలి. ఒక ప్రాంతం నుంచి మరొక ప్రాంతాలకు సంచరిస్తూ జీవనం సాగించే సంచారజాతులకు అటవీ హక్కుల విషయంలో అవగాహన లేకపోవచ్చు. దరఖాస్తుల కాలపరిధిలో లేదనే నెపంతో అటవీ హక్కుల కమిటీ దరఖాస్తును తిరస్కరించరాదు.

19. సమస్యాత్మక ఆదిమవాస జాతుల “ఆవాస” హక్కుల పరిధి ఏమిటి?

సంప్రదాయక సరిహద్దులలో గల ఆవాసం, అలాగే సామాజిక, ఆర్థిక, పవిత్ర, స్ఫిరిట్యుల్ మరియు ఇతర అవసరాలతో ముడిపడివున్న జీవన హక్కులు, ఆవాస హక్కుల పరిధిలోకి వస్తాయని గిరిజన సంక్షేమ మంత్రిత్వశాఖ వివరణ ఇచ్చింది. (ఫైల్ నెం. 23011/16/2016)

20. సమస్యాత్మక ఆదిమవాస జాతుల ఆవాస హక్కులు రెవెన్యూ భూములకు కూడా వర్తిస్తాయా?

అటవీ భూమి నిర్వచన పరిధిలో గల అటవీ భూములు అన్నిటికీ అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్టం వర్తిస్తుంది. ఆదిమవాసీ జాతుల ఆవాసాలు అటువంటి అటవీ భూమి నిర్వహణ పరిధిలోగల ఎటువంటి భూములలోనైనా హక్కులు కోరవచ్చును.

అటవీ భూమి నిర్వచనం అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్టం, అలాగే గోదావరన్ కేసులో సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పును అనుసరించి అటవీ హక్కుల గుర్తింపు

అటవీ నివాసితులు జీవనోపాధికోసం పూర్తిగా అడవులపై ఆధారపడి జీవించి ఉండాలనే నియమం చట్టంలో లేదు. చాలా కుటుంబాలలో ఒకరు లేదా అంతకంటే ఎక్కువమంది ఉద్యోగాలు చేస్తూ ఉండవచ్చును. అదే కుటుంబాలు గ్రామంలో ఉంటూ అటవీ భూములపై ఆధారపడి జీవించవచ్చును. అందువల్ల ప్రభుత్వ ఉద్యోగుల కుటుంబాలు కూడా అటవీ హక్కుల గుర్తింపు కోరవచ్చును.

సంప్రదాయక సరిహద్దులలో గల ఆవాసం, అలాగే సామాజిక, ఆర్థిక, పవిత్ర, స్ఫిరిట్యుల్ మరియు ఇతర అవసరాలతో ముడిపడివున్న జీవన హక్కులు, ఆవాస హక్కుల పరిధిలోకి వస్తాయని గిరిజన సంక్షేమ మంత్రిత్వశాఖ వివరణ ఇచ్చింది. (ఫైల్ నెం. 23011/16/2016)

కోరవచ్చును.

అటవీ హక్కుల గుర్తింపు
చట్టం లక్ష్యం దృష్టిలో
ఉంచుకొని జిల్లాస్థాయి
అటవీ కమిటీ ఆదిమవాసీ
జాతుల అటవీ హక్కుల
గుర్తింపు విషయంలో ప్రత్యేక
శ్రద్ధ తీసుకొని ముందస్తు
చర్యలు తీసుకోవాలి.

21. ఆవాస హక్కులు ఒకటి కంటే ఎక్కువ గ్రామ సభల పరిధిలో ఉంటే ఆదిమవాస జాతుల ఆవాస హక్కులు ఎలా గుర్తించాలి?

అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్టం లక్ష్యం దృష్టిలో ఉంచుకొని జిల్లాస్థాయి అటవీ కమిటీ ఆదిమవాసీ జాతుల అటవీ హక్కుల గుర్తింపు విషయంలో ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకొని ముందస్తు చర్యలు తీసుకోవాలి. ఆదిమవాసి జాతుల సంప్రదాయక సంస్థలతో సంప్రదింపులు జరిపి వారి ఆవాస హక్కుల నిర్ధారణకు సహకరిస్తూ, వారి దరఖాస్తులు గ్రామసభల ముందుకు వచ్చేలా చర్యలు తీసుకోవాలి (రూల్ 8). ఒకవేళ దరఖాస్తులు ఇచ్చినట్లయితే వారి ఆవాస హక్కుల గుర్తింపు ప్రాంతాలకు పట్టాలు తయారు చేయడం, వారి హక్కుల గుర్తింపు కోసం తోడ్పడాలి.

22. చిన్న తరహా అటవీ ఫలసాయం హక్కులు వ్యక్తులు లేదా కొంతమంది కలసి వుండే సమూహాలు లేదా గ్రామసభల పేర ఇవ్వాలా?

అటవీ హక్కులు వ్యక్తిగతంగా లేదా ప్రజల కమతాలు లేదా రెండింటిపేర కూడా నిర్ధారించి గుర్తించవచ్చు.

23. చిన్నతరహా అటవీ ఫలసాయం రవాణా పర్మిట్ గ్రామసభ జారీ చేయవచ్చునా?

గుర్తించబడిన అటవీ హక్కుల విషయంలో చిన్న తరహా అటవీ ఫలసాయం రవాణాకొరకు గ్రామసభ రవాణా పర్మిట్ జారీచేయవచ్చును. (రూల్ 411(ఇ)) లేదా గ్రామసభచే నిర్దేశించబడిన కమిటీ లేదా వ్యక్తి జారీచేయవచ్చును. అయితే అటువంటి సందర్భంలో రవాణా పర్మిట్ జారీకి ఆ గ్రామసభ అనుమతి పొందాలి. వారు ప్రస్తుతం అములులో ఉన్న అటవీ ఫలసాయం రవాణా పర్మిట్ నియమాలను అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్ట నియమాలకు అనుగుణంగా మార్చుకోవాలి.

24. చిన్న తరహా అటవీ ఫలసాయాలు వేలం లేదా రవాణా చేసే హక్కు ఎవరికి ఉంటుంది?

అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్టం సెక్షన్ 5 కింద గ్రామసభకు గల అధికారాలకు లోబడి రూల్ 2 (1)(డి) క్రింద పేర్కొనబడిన కార్యకలాపాల విషయంలో మాత్రమే గ్రామసభకు వేలం వేసే హక్కు ఉంటుంది లేదా గ్రామసభ అనుమతించిన కమిటీకి ఉంటుంది.

25. రెవెన్యూ లేదా అటవీ రికార్డులలో లేని నివాసాలను గ్రామాలుగా ఎలా మారుస్తారు?

అటవీ హక్కుల నియమాలు 2(ఎ) అనుసరించి జిల్లా పాలనా యంత్రాంగ కమిటీ ఆధ్వర్యంలో పంచాయితీరాజ్ సంస్థల సమన్వయంతో అన్ని అటవీ గ్రామాలను గుర్తించి రెవెన్యూ గ్రామాలుగా మార్చేందుకు చర్యలు తీసుకోవాలి. ఇటువంటి అటవీ ప్రాంత ఆవాసాలు అటవీ రికార్డులు లేదా ఇతర రికార్డులు నమోదుకానప్పటికీ వాటిని సర్వే చేసి గుర్తించాల్సి ఉంటుంది. అలాగే జాతీయ స్థాయి, అభయారణ్యాలు గల అటవీ గ్రామాలను కూడా రెవెన్యూ గ్రామాలుగా సెక్షన్ 3(1)(హెచ్) కింద మార్చవచ్చు.

26. అటవీ హక్కుల గుర్తింపు రికార్డులు ఎలా నిర్వహిస్తారు?

అటవీ హక్కుల గుర్తింపు దర్మిలా అటవీ హక్కుల పత్రాలు జారీ చేస్తారు. రెవెన్యూ, అటవీశాఖలు అటవీ భూముల పట్టాలు తయారుచేసి, వాటిని

అటవీ హక్కుల నియమాలు
2(ఎ) అనుసరించి జిల్లా
పాలనా యంత్రాంగ కమిటీ
ఆధ్వర్యంలో పంచాయితీరాజ్
సంస్థల సమన్వయంతో అన్ని
అటవీ గ్రామాలను గుర్తించి
రెవెన్యూ గ్రామాలుగా మార్చేందుకు
చర్యలు తీసుకోవాలి.
ఇటువంటి అటవీ ప్రాంత
ఆవాసాలు అటవీ రికార్డులు
లేదా ఇతర రికార్డులు
నమోదుకానప్పటికీ వాటిని సర్వే
చేసి గుర్తించాల్సి ఉంటుంది.
అలాగే జాతీయ స్థాయి,
అభయారణ్యాలు గల అటవీ
గ్రామాలను కూడా రెవెన్యూ
గ్రామాలుగా సెక్షన్ 3(1)(హెచ్)
కింద మార్చవచ్చు.

పొగా, పంచకట్టు చూచి భద్రరాజు అనుకొన్నాను, వీరరాజు వటోయ్ పేర్రాజు !

రెవెన్యూ, అటవీ శాఖ రికార్డులలో మూడు నెలలులోగా పొందుపర్చాలి. గిరిజన సంక్షేమ మంత్రిత్వశాఖ ఈ విషయంలో 2014లో వివరణ ఇస్తూ సర్కులర్ కూడా జారీ చేసింది. (ఫైల్ నెం. 23011/06/2014). గుర్తించిన అటవీ భూములు రెవెన్యూ నియంత్రణలో ఉంటే రెవెన్యూ శాఖ రికార్డు నిర్వహించాలి. అటవీ శాఖ నియంత్రణలో ఉంటే అటవీ శాఖ రికార్డులు నిర్వహించాలి.

27. ప్రజల అటవీ వనరుల హక్కు విషయంలో ఎవరు దరఖాస్తు చేయవచ్చు?

కమ్యూనిటీ అటవీ వనరుల హక్కుల నిర్ధారణ విషయంలో రూల్ 11(ఎ), మరియు 4 దరఖాస్తు నమూనా సి) సంబంధించి కొన్ని నియమాలు 2012లో జారీ కాబడ్డాయి. దరఖాస్తు నమూనా 'సి' పూర్తిచేసి, గ్రామసభ సభ్యుల జాబితా జతచేసి, వారి సామాజిక అర్హత తెలియజేయాలి. గ్రామసభ సభ్యులందరి సంతకాలు అవసరం లేదు. హక్కుల పత్రాలు గ్రామసభ పేర మంజూరు చేయబడతాయి.

28. అటవీ వనరుల హక్కు కోరే విషయంలో ఏయే సాక్ష్యాలు అవసరం?

అటవీ వనరుల హక్కుల ఫలసాయానికి సంబంధించిన అటవీ శాఖ పత్రాలు, గెరాజు పత్రాలు, అటవీ శాఖ వర్కింగ్ ప్రణాళికలు, ఇతరత్రా పత్రాలు మౌఖిక సాక్ష్యానికి ఆధారంగా చూపించవచ్చు. ఉమ్మడి అటవీ యాజమాన్య పథకాలు, సంప్రదాయ అటవీ వినియోగం, ప్రజల అటవీ సంరక్షణకు సంబంధించిన పత్రాలు కూడా సాక్ష్యాలుగా పరిగణించబడతాయి.

29. ఉమ్మడి అటవీ యాజమాన్య కమిటీలు, కమ్యూనిటీలను అటవీ వనరుల కమిటీగా మార్చవచ్చునా?

అటవీ హక్కుల చట్టం మరియు నియమాల లక్ష్యం దృష్ట్యా ఉమ్మడి అటవీ యాజమాన్య ప్రాంతాలు (వి.ఎస్.ఎస్.) కమ్యూనిటీ అటవీ వనరుల ప్రాంతాలుగా మార్చడం మంచిది కాదు. వి.ఎస్.ఎస్. ఏర్పాటు, నిర్వహణ అటవీ హక్కుల చట్టం కింద గల అటవీ హక్కులకు విరుద్ధం. జీవవైవిధ్య చట్టం కింద నియమించిన కమిటీలు కూడా అటవీ హక్కుల చట్టం కింద ఏర్పాటు కావలసిన కమ్యూనిటీ అటవీ వనరుల స్థానంలో కార్యాక్రమాలు నిర్వహించడానికి వీలులేదు.

30. అటవీ హక్కుల గుర్తింపు దర్మిలా కమ్యూనిటీ అటవీ వనరులు, అటవీ భూమి అభివృద్ధికి ప్రభుత్వం నుంచి సహాయం పొందవచ్చునా?

అటవీ హక్కుల గుర్తింపు పొందిన అటవీ భూములు, కమ్యూనిటీ అటవీ వనరులు అభివృద్ధి కోసం గిరిజన సంక్షేమ, పర్యావరణ, రెవెన్యూ, అటవీ, గ్రామ అభివృద్ధి, పంచాయితీ రాజ్ సంస్థలు కార్యక్రమాలు అమలుచేయాలి. అటవీ నివాసిత కమ్యూనిటీలు అటవీ హక్కుల గుర్తింపు ప్రక్రియ జరుగుతున్నప్పుడు కూడా అభివృద్ధి హక్కులు పొందే అవకాశం ఉంది.

31. అటవీ హక్కుల చట్టం అమలు మరియు కమ్యూనిటీ అటవీ వనరుల ప్రాంతాలు గుర్తించడానికి ప్రత్యేక రాష్ట్ర బడ్జెటు కేటాయింపులు పొందగలరా?

అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్టం అమలుకోసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఆర్డికల్ 275 (1) కింద ప్రభుత్వం నుంచి ఆర్థిక సహాయం కోరవచ్చు. గిరిజన ఉప ప్రణాళిక కింద జమ కాబడుతున్న కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆర్థిక సాయం నుంచి కూడా చట్టం అమలుకు ప్రభుత్వాలు ఖర్చు చేయవచ్చు.

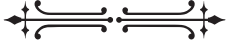

కమ్యూనిటీ అటవీ వనరుల హక్కుల నిర్ధారణ విషయంలో రూల్ 11(ఎ), మరియు 4 దరఖాస్తు నమూనా సి) సంబంధించి కొన్ని నియమాలు 2012లో జారీ కాబడ్డాయి. దరఖాస్తు నమూనా 'సి' పూర్తిచేసి, గ్రామసభ సభ్యుల జాబితా జతచేసి, వారి సామాజిక అర్హత తెలియజేయాలి. గ్రామసభ సభ్యులందరి సంతకాలు అవసరం లేదు. హక్కుల పత్రాలు గ్రామసభ పేర మంజూరు చేయబడతాయి.

అటవీ హక్కుల గుర్తింపు పొందిన అటవీ భూములు, కమ్యూనిటీ అటవీ వనరులు అభివృద్ధి కోసం గిరిజన సంక్షేమ, పర్యావరణ, రెవెన్యూ, అటవీ, గ్రామ అభివృద్ధి, పంచాయితీ రాజ్ సంస్థలు కార్యక్రమాలు అమలు చేయాలి. అటవీ నివాసిత కమ్యూనిటీలు అటవీ హక్కుల గుర్తింపు ప్రక్రియ జరుగుతున్నప్పుడు కూడా అభివృద్ధి హక్కులు పొందే అవకాశం ఉంది.

వ్యవసాయం అంటే కేవలం
భూమి సాగు ఒక్కటే కాదు.

వ్యవసాయ అనుబంధ
కార్యకలాపాలు ఎన్నో ఉంటాయి.
పశువులశాల నిర్మాణం,
వంట నూర్చుడు, వ్యవసాయ
సాగుకి సాగుకి మధ్య కొన్నేండ్లు
భూమిని ఎటువంటి సాగు
లేకుండా వదిలివేయడం,
చెట్ల పెంపకం, వ్యవసాయ
ఉత్పత్తులు నిల్వ ఉంచుకోవడం
వంటివి. అందువల్ల సొంత
సాగులో భాగంగా పైన
పేర్కొన్న అన్ని కార్యక్రమాలు
ఉన్నట్లుగా భావించాలి.

32. అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్టంలో పేర్కొన్న అభివృద్ధి కార్యక్రమాల అమలు కోసం అటవీ భూమి మళ్ళింపు విషయంలో అటవీ సంరక్షణ చట్టం, 1980 కింద అనుమతులు అవసరమా?

అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్టం విషయాలు అనుసరించి అభివృద్ధి కోసం నిర్దేశించిన నియమాల ప్రకారం అటవీ భూమి మళ్ళించవచ్చును. అటవీ సంరక్షణ చట్టం నియమాలను అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్టం అధిగమిస్తుంది.

33. అటవీ సంరక్షణ చట్టం 1980 కింద అటవీ భూములను అభివృద్ధి ప్రాజెక్టుల కోసం మళ్ళించాలంటే అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్టం కింద ఏయే నియమాలు పాటించాలి?

1. ప్రతిపాదిస్తున్న ప్రాజెక్టు ప్రాంతంలోగల అటవీ భూములపై అటవీ హక్కుల గుర్తింపు ప్రక్రియ పూర్తయినట్లుగా సంబంధిత గ్రామసభలు ధృవీకరించాలి.

2. గ్రామసభ అటవీ భూములు మళ్ళింపు కోసం ఒక తీర్మానం చేయాలి. ప్రత్యేకంగా అటవీ భూమి మళ్ళింపు విషయంపై చర్చించి తీర్మానం చేయాలి. గ్రామసభకు 50 శాతం కోరం ఉండాలి. ఇటీవలి ఒరిస్సా మైనింగ్ కార్పొరేషన్ కేసులో (2013) గ్రామసభ అనుమతి అవసరం అని సుప్రీంకోర్టు స్పష్టం చేసింది.

34. అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్టం క్రింద సొంత సాగు అంటే అర్థం ఏమిటి?

వ్యవసాయం అంటే కేవలం భూమి సాగు ఒక్కటే కాదు. వ్యవసాయ అనుబంధ కార్యకలాపాలు ఎన్నో ఉంటాయి. పశువులశాల నిర్మాణం, వంట నూర్చుడు, వ్యవసాయ సాగుకి సాగుకి మధ్య కొన్నేండ్లు భూమిని ఎటువంటి సాగు లేకుండా వదిలివేయడం, చెట్ల పెంపకం, వ్యవసాయ ఉత్పత్తులు నిల్వ ఉంచుకోవడం వంటివి. అందువల్ల సొంత సాగులో భాగంగా పైన పేర్కొన్న అన్ని కార్యక్రమాలు ఉన్నట్లుగా భావించాలి.

డా. పల్లా త్రినాథరావు

చాకలి మూట వచ్చి చంకలో పడింది ? (మంగళ పొది)

పరిచయ్ మూడు నెలల కార్యక్రమాలపై నివేదిక

పత్రిక ప్రచురణ కర్త, లయ సంస్థ ముఖ్య విభాగాల్లో (యూనిట్స్) ఒకటైన ఆదివాసీ యువత & మహిళా సాధికారత విభాగం 'పరిచయ్' శ్రీకాకుళం మరియు విజయనగరం జిల్లాల్లో రోజువారీ కార్యక్రమాలతో పాటు అదనంగా గత మూడు నెలల కాలంలో నిర్వహించిన శిక్షణా కార్యక్రమాలు మరియు సమావేశాలపై సంక్షిప్త నివేదిక.

ప్రపంచ ఆదివాసీ దినోత్సవం : ఆగస్టు 9వ తేదీ ప్రపంచ ఆదివాసీ దినోత్సవాన్ని పురస్కరించుకొని శ్రీకాకుళం జిల్లా, కొత్తూరు మండలంలోని రెండు ఆదివాసీ గ్రామాలు, కాకరగూడ మరియు తాబేలువలసల్లో వేడుకలు జరిగాయి. 48 మంది ఆదివాసీ యువతులు, 43 మంది యువకులు మొత్తం 91 మంది ఈ వేడుకల్లో పాల్గొన్నారు. ఈ సందర్భంగా జరిగిన చర్చల్లో ఆయా గ్రామాల ప్రజలు ముఖ్యంగా యువత నేడు ఆదివాసీ సముదాయాలు ఎదుర్కొంటున్న ముఖ్య సమస్యలను ప్రస్తావించారు. వివిధ రూపాల్లో బయటివారి ప్రభావం వల్ల రోజురోజుకూ మారిపోతున్న ఆదివాసీ సంస్కృతి, ఆదివాసీల హక్కులు, చట్టాలు అమలు కాకపోవడం, ఇంకా అనేక ఆర్థిక, సామాజిక మరియు రాజకీయ అంశాలపై వీరు వివరంగా చర్చించడమే కాకుండా, వీటి పరిష్కారంలో యువత పాత్ర, కార్యాచరణను కూడా సిద్ధం చేసుకొన్నారు.

నాయకత్వపాత్ర శిక్షణా సదస్సు : శ్రీకాకుళం జిల్లా, పొల్ల గ్రామంలో ఆగస్టు 26వ తేదీన పరిచయ్ విభాగం ఆదివాసీ యువతకు నాయకత్వ లక్షణాల ప్రాముఖ్యత, వాటి పెంపుదలపై ఒక శిక్షణా సదస్సును నిర్వహించింది. ఈ సదస్సుకు మొత్తం 47 మంది యువతీయువకులు (3+44) హాజరయ్యారు. శిక్షణలో భాగంగా ఆదివాసీ యువతలో పెంపొందించిన వ్యక్తిత్వ అభివృద్ధి, భావ ప్రసార మరియు ప్రజలను చైతన్యపరచే సామర్థ్యాలు, గ్రామ సమస్యలపై అవగాహన, విశ్లేషణ నైపుణ్యాలు, క్రియాశీలక రాజకీయాల్లో చురుకైన పాత్ర వంటి అంశాలపై అవగాహన కల్పించడం జరిగింది. సదస్సుకు ముఖ్య అతిథిగా విచ్చేసిన స్థానిక ఎం.పి.టి.సి. శ్రీమతి బిడ్డిక లక్ష్మి, మంచి నాయకులుగా యువత ఎదగడానికి చేయాల్సిన కృషి, రాజకీయాల్లో ప్రస్తుతం యువత అవసరం గురించి తన విలువైన సలహాలు, సూచనలు ఇచ్చారు.

బోరుబావుల మరామత్తుల (బోర్-వెల్ రిపేరింగ్) పై శిక్షణ : 2016 అక్టోబర్ 14 - 20వ తేదీల మధ్య వారం రోజులపాటు విజయనగరం జిల్లా, కురుపాం మండలం, బొడ్డమాను గూడా గ్రామంలో ఆదివాసీ యువకులకు 'బోరు-బావుల మరామత్తుల' పై ఒక శిక్షణా కార్యక్రమాన్ని యూనిట్ చేపట్టింది. 19 మంది బాలురు శిక్షణ పొందారు. స్థానిక ఆదివాసీ

ఆగస్టు 9వ తేదీ ప్రపంచ ఆదివాసీ దినోత్సవాన్ని పురస్కరించుకొని శ్రీకాకుళం జిల్లా, కొత్తూరు మండలంలోని రెండు ఆదివాసీ గ్రామాలు, కాకరగూడ మరియు తాబేలువలసల్లో వేడుకలు జరిగాయి. 48 మంది ఆదివాసీ యువతులు, 43 మంది యువకులు మొత్తం 91 మంది ఈ వేడుకల్లో పాల్గొన్నారు.

యువతకు ప్రత్యామ్నాయ జీవనోపాధి అవకాశాలను పెంపొందించడమే దీని ముఖ్య లక్ష్యం. ఈ వారం రోజుల గడువులో ట్రైనర్, బోర్-వెల్స్ సాధారణ సమస్యలు, వాటిని గుర్తించే చిట్కాలు, బోరులో విడి భాగాలు, బాగుచేయడానికి కావల్సిన పనిముట్లు, వాటిని ఉపయోగించే పద్ధతి వంటి అంశాలపై ట్రైనీలకు పాఠాలను వివరంగా చెప్పడంతో పాటు, వారిచే అభ్యసనం (ప్రాక్టికల్స్) కూడా చేయించారు, దీనిలో భాగంగా ఆ చుట్టుప్రక్కల గ్రామాల్లో పాడైపోయివున్న అనేక బోర్-వెల్స్ బాగుచేయడం జరిగింది. శిక్షణానంతరం ప్రతి ఒక్కరికీ ఒక సర్టిఫికేట్ మరియు ఒక టూల్ కిట్ (మారమత్తు పనిముట్లు) అందించబడ్డాయి. శిక్షణలో పాల్గొన్న వారందరూ, తాము చాలా బాగా నేర్చుకోగలిగామని, ఇది తమకు కచ్చితంగా ఉపయోగపడుతుందని, ఇక నుంచి ఈ వృత్తిలో స్థిరపడతామని చెప్పారు. శిక్షణా కాలంలో స్థానిక కురుపాం ఎం.పి.పి. శ్రీమతి ఏ. ఇందిరా కుమారి, ఉరిడి గ్రామ సర్పంచ్ శ్రీమతి టి. మంజువాణి మరియు ఎ.పి. ఆదివాసీ సంఘాల సమాఖ్య అధ్యక్షులు శ్రీ ఆరిక కృష్ణారావు గార్లు కార్యక్రమాన్ని సందర్శించి, అభినందనలను తెలియజేయడమే కాక ట్రైనీలకు అవసరమైన సలహాలను, సూచనలను ఇచ్చారు.

ఈ రెండు రోజుల సమావేశంలో సమాఖ్య పని తీరుపై సమీక్ష, జిల్లాల వారీ సమస్యలు, సాధించిన పరిష్కారాలు, ఇకపై సాధించాల్సినవి జిల్లాల వారీగా చర్చించి, రాష్ట్ర స్థాయిలో సమన్వయం చేసుకొన్నారు. అలాగే పాత కార్యనిర్వాహక వర్గం స్థానంలో క్రొత్త బోర్డును ఎన్నుకోవడం జరిగింది. శ్రీ బిడ్డిక సూర్యం, సమాఖ్య రాష్ట్ర అధ్యక్షులుగా ఎన్నిక కాబడ్డారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆదివాసీ సంఘాల సమాఖ్య సర్వసభ్య సమావేశం : పరిచయ్ సుదీర్ఘ ప్రయత్నాల ఫలితంగా పది సంవత్సరాల క్రితం రూపుదిద్దుకొన్న ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆదివాసీ సంఘాల సమాఖ్య / సి.బి.ఓ. ఫెడరేషన్ - APASS) ప్రతి మూడు సంవత్సరాలకు ఒకసారి నిర్వహించే సర్వ సభ్య సమావేశం (జనరల్ బాడి మీటింగు) శ్రీకాకుళం జిల్లా, సీతంపేట పి.ఎం.ఆర్.సి. భవనమందు 2016 నవంబరు 8 & 9 తేదీలలో యూనిట్ సహాయసహకారాలతో నిర్వహించబడింది. దీనికి తూర్పు గోదావరి, విశాఖపట్నం, విజయనగరం మరియు శ్రీకాకుళం నాలుగు జిల్లాల్లోని 40 ఆదివాసీ సి.బి.ఓ.ల నుండి 130 మందికి పైబడి ఆదివాసీ ప్రతినిధులు హాజరయ్యారు.

ఈ రెండు రోజుల సమావేశంలో సమాఖ్య పని తీరుపై సమీక్ష, జిల్లాల వారీ సమస్యలు, సాధించిన పరిష్కారాలు, ఇకపై సాధించాల్సినవి జిల్లాల వారీగా చర్చించి, రాష్ట్ర స్థాయిలో సమన్వయం చేసుకొన్నారు. అలాగే పాత కార్యనిర్వాహక వర్గం స్థానంలో క్రొత్త బోర్డును ఎన్నుకోవడం జరిగింది. శ్రీ బిడ్డిక సూర్యం, సమాఖ్య రాష్ట్ర అధ్యక్షులుగా ఎన్నిక కాబడ్డారు. మాజీ అధ్యక్షులు శ్రీ ఆరిక కృష్ణారావు గారిని సమాఖ్య దిశా నిర్దేశంలో తగిన సలహాలు సూచనలు అందించడం కోసం గౌరవ అధ్యక్షులు (సలహాదారు)గా ఎంపిక చేశారు. రాష్ట్ర స్థాయి కార్యనిర్వాహక మండలి, జిల్లా ప్రతినిధులు కూడా ఖరారు అయ్యారు.

అనంతరం ప్రస్తుత ఆదివాసీ సమస్యలపై జరిగిన సమగ్ర చర్చల ఆధారంగా రాబోయే రెండు సంవత్సరాలకు కార్యాచరణ ప్రణాళికను ఆమోదించడం జరిగింది. విద్యా హక్కు చట్టం, అటవీ హక్కుల చట్టం, మహాత్మా గాంధీ గ్రామీణ ఉపాధి హామీ చట్టం, పంచాయతీ రాజ్ షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాల విస్తరణ చట్టం (PESA) మొదలైన చట్టాల అమలులో లోపాలు, వెబ్-ల్యాండ్ సమస్యలు, సేంద్రీయ సాగు అభివృద్ధి వంటి అంశాలు చర్చల్లో ప్రధానంగా వచ్చాయి. ఈ సమావేశానికి పి.ఎస్. అజయ్ కుమార్ (ఎ.పి.వి.వి.యు) సమన్వయకర్తగా వ్యవహరించారు. శ్రీకాకుళం జిల్లా, పెద్దపేటలోని, ఆర్వీ సంస్థ కార్యదర్శి శ్రీ నూక సన్యాసిరావు మరియు విశాఖపట్నంలోని లయ సంస్థ డైరెక్టర్ డామినీక్ డి' సౌజా ముఖ్య అతిథులుగా విచ్చేసి, తమ అమూల్యమైన సలహాలను అందించారు. పరిచయ్ విభాగ నిర్వాహకులు టి. కాంతరావు, ఇ. గౌరి శంకర్, ఎన్. శ్రీనివాస్ మరియు 'మన్నెంలో' పత్రిక సంపాదక వర్గ సభ్యులు శ్రీ ఎల్. మల్లిక్ తదితరులు సమావేశంలో పాల్గొన్నారు.

- టి. కాంతారావు
కో-ఆర్డినేటర్, పరిచయ్

పిండేవాడు పిండితే పితుకురాయైనా పాలిస్తుంది.

వార్తలు - విశేషాలు

పిల్లలకు దూరమవుతున్న ఆదివాసీ పిల్లలు

శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని ఆదివాసి ప్రాంతాల్లో పిల్లలు చదువుకు పూర్తిగా దూరంగా ఉన్నారు. ఈ సంవత్సరం కొండ శిఖర పాఠశాలలను విద్యాశాఖ వారు ప్రారంభించలేదు. సీతంపేట ఐ.టి.డి.ఎ పరిధిలోని కొన్ని కొండ శిఖర గ్రామాల్లో అసలు పాఠశాలలే లేకపోవడం దురదృష్టకరం. ఆదివాసీ గ్రామాలలో పాఠశాల విద్యకు సంబంధించి ఎప్పటికప్పుడు అధికారులు హడావిడిగా ఏవేవో నియమాలు తీసుకురావడం లేక ఉన్న నిబంధనలు తొలగించడం చేస్తూనే వుంటారు. వీటి వల్ల చాలా సార్లు మంచి ఫలితం కన్నా చెడు ఫలితాలే ఎక్కువ సంభవిస్తుంటాయి. ఉదాహరణకు ప్రస్తుతం పిల్లల సంఖ్య తక్కువ ఉందనే నెపంతో ఆదివాసీ ప్రాంతాల్లో చాలా పాఠశాలలు మూతపడి పోవడం వల్ల వందలాది మంది ఆదివాసీ పిల్లలు శాశ్వతంగా బడికి దూరమయ్యే పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఆర్ట్స్ సంస్థ, చైల్డ్ లైన్ కలసి కొండ శిఖర ప్రాంతాలలో ఈమధ్యనే ఒక సర్వే నిర్వహించగా, చాలా వరకూ పాఠశాలలు ఎటువంటి ప్రత్యామ్నాయ ఏర్పాట్లు లేకుండానే మూసేసినట్లు తెలసింది. ఒక ప్రక్క ప్రభుత్వాలు, అధికారులు ప్రాథమిక విద్యను పిల్లలందరికీ తప్పనిసరిగా అందించాలని చెబుతూనే, మరో ప్రక్క ఆచరణలో ఇందుకు పూర్తి భిన్నంగా వ్యవహరించడం సరికాదనే విమర్శ ఇక్కడి గ్రామాల్లో ఎక్కువగా వినిపిస్తుంది. ఆదివాసీ ప్రాంతాల భౌగోళిక పరిస్థితులు, సామాజిక వెనుకబాటుతనం, రవాణా సదుపాయాలు ఇవేమీ దృష్టిలో పెట్టుకోకుండా, విద్యార్థులు తక్కువగా ఉన్నారనే ఒక నెపంతో, గుట్టు చప్పుడు కాకుండా పాఠశాలలను మూసివేయడం ఏమిటిని గిరిజనులు ఆందోళన చెందుతున్నారు.

ఒక్క సీతంపేట ఐ.టి.డి.ఎ. పరిధిలోని వివిధ మండలాల్లో పరిశీలిస్తేనే, గత మూడు నెలలుగా దాదాపుగా 50 కి పైగా పాఠశాలలను మూసివేశారు. అయితే ముందుగా ఏవిధమైన ప్రత్యామ్నాయ ఏర్పాట్లు చేయకపోవడంవల్ల అప్పటివరకూ బడికి వెళ్ళిన పిల్లలు మొత్తం 'డ్రాప్-అవుట్స్' గా మారుతున్నారు. వీరంతా కొండపోడు వ్యవసాయం, ఇంటి పనులు, పశువుల కాపుకు పోతున్నారు. కొంత మంది రెండు సంవత్సరాలు ఖాళీగా ఉన్న తరువాత, నేరుగా 3వ తరగతిలో చేరుతుంటే, వారికి అక్షరాలు కూడా రాక తిరిగి ఇంటి ముఖం పడుతున్నారు. ఇక్కడ 'డ్రాప్-అవుట్స్' గా మారిన పిల్లలు దాదాపుగా వెయ్యికి పైనే ఉన్నట్లుగా గ్రామస్తుల ద్వారా తెలిసింది. ఉదాహరణకు సీతంపేట ఏజన్సీ గాలికుప్పగూడలో 15 మంది, చాపరాయిగూడలో 16 మంది పిల్లలు, ఎన్. వ్యాపార బంద 12, రంగవలస 12, నాయకమ్మగూడ 15, మందస మండలంలో 40, కొత్తూరు మండలం చిన్న రాజపురంలో 15, దాపకులగూడలో 10, ఉల్లిమానూగూడ 10, అలాగే మిలియాపుట్టి మండలంలో రామచంద్రపురం, భామిని మండలంలో బండశిల, నడింగూడ, కొత్తగూడ, గేదలగూడ, మాండ్రుగూడ, బూర్జువా మండలంలో గోపిదేవిపేట, బొమ్మక గ్రామాల్లో అనేక మంది పిల్లలు బదులు మూసివేయడం వల్ల చదువు మానేశారు. సమస్యను ప్రాజెక్టు అధికారి దృష్టికి తేవడానికి సర్వే వివరాలతో ఒక సమగ్ర నివేదికను వారికి సమర్పించాము. ప్రస్తుతం అమలులో ఉన్న విద్యా హక్కు చట్ట స్ఫూర్తితో ఈ పిల్లలందరికీ తిరిగి విద్యను అందించాలని ఆర్ట్స్ సంస్థ డైరెక్టర్ ఎన్. సన్యాసిరావు గారు నివేదికలో పి.బి. గారిని అభ్యర్థించారు.

బి. శంకరరావు, ఆర్ట్స్ సంస్థ, శ్రీకాకుళం
 నెం : 8985624689, తేది. 21-9-2016

భూమిక

(కేవలం ఫోన్ ద్వారానే)

సమస్యల్లో ఉన్న స్త్రీలు

సలహా, సమాచారం కోసం

సంప్రదించండి

1800 425 2908

Our cause is supported by OXFAM

కవిత

ఆధిపత్యానికి
ఆత్మాభిమానానికి
నిరంతర ఘర్షణే

ఆధిపత్యం అహంకారం
అతుక్కునే బ్రతుకుతాయి
రెండు తలల శిఖండిలా

ఆత్మాభిమానానికి
ఆఖరి ఆధారం
ఆస్థితమే

ఆస్థితమే ప్రశ్నార్థకమైతే
ఆత్మరక్షణ పోరాట బావుటా
పైకి లేస్తుంది అనివార్యంగా

నిజాయితీ లోపిస్తే
శూన్యంకాదు మిగిలేది
ఆధిపత్యమే

ప్రజలు అనామకులనే
వెర్రి మేధ నేతల
బుర్రలను తొలిచేస్తుంది

ప్రజాస్వామ్య ముసుగుతో
చలాయిస్తుంది
ఆధిపత్య అహంకారం

'ప్రజలే ప్రభువులు
చరిత్ర నిర్మాతలు'
పొడి పదాలు ఘోషిస్తున్న
చిలుక పలుకులు
మల్టీమీడియా చెక్కుతున్న

యానిమేషన్ బొమ్మలు
అదృశ్యమవుతున్న
అంతరంగ అభివ్యక్తీకరణ

లక్ష్యం కనుమరుగైన వేళ
పదవీస్థానమే పరబ్రహ్మస్థానం
అహం ఆక్రమించిన యుద్ధభూమిలో
లోంగినవాడే మిత్రుడు
అన్యులంతా శత్రువులే

సిద్ధాంతాలు ఉద్యమాలు
పేలిపోతున్న గాలి బుడగలు

ఎత్తుల జిత్తులు
కుట్రలు కుయుక్తులతో
పాషాణమవుతున్న
రాజకీయ రక్షం

మరణాలు గాయాలు
క్రీస్తులా మోస్తూనే ఉంటారు
సాధారణ జనం

జనదృష్టిలేని వానికి
భజన దృష్టి తప్ప
ప్రాపంచిక సృష్టి ఎక్కడ ?

చైతన్యం మెల్లగా
చీకట్లో జారుతున్న భ్రమ
వెలుగు రేఖలై
ఒక్కసారిగా విజృంభించడం
అంతిమ వాస్తవం...

కె. శాంతారావు

("ఎద్దు" కవితా సంపుటి నుండి)